

Št. 106

**MAREC
2015**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE



Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Tomaž Golob, Tomislav Gruden - GTS, Gregor B. Hann,

Jakob Harisch, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj, Žiga Novak

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez - posthumno, Janez Kompare, Laura Ličer,

Damjan Majkić, Lea Artist Mihalič, Severa, Tjaša Žurga Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR,
v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Doslej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil! Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavarovanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.



Mestna občina
Ljubljana



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Uvodnik:

»MOČ ME NE VZBURJA«



foto: osebni arhiv

Tole je bil eden izmed grafitov v centru Ljubljane, ki je nastal v nočni akciji AŽS* leta 1995, in ti definitivno da misliti. Sistem, v katerem živimo, temelji na moči. Na grobi, brezkompromisni, surovi moči patriarhata, ki postaja velikokrat sama sebi namen in gre za svoje uveljavljanje prek vseh »šibkejših« in drugače mislečih. To je moč, na kateri temelji ekonomija nacionalnih držav, to je moč, na kateri temelji EU ekonomija, to je moč, na kateri temelji globalna ekonomija. In konec koncev, kar se nas tiče, še bolj oprijemljivo: to je moč, na kateri še zmeraj temelji večina tradicionalnih družinskih celic, in to je moč, ki jo lahko doživljamo vsak dan na svojih delovnih mestih, v podjetjih itd., in tudi na ulici, ja. Kaj jaz vem, mogoče sem zadevo zakomplicirala in so grafitarke merile ožje: na fizično moško premoč, sodeč po vsebini slogana tudi tisto v seksualnem smislu. Hja, tudi če so razmišljale tako, lahko mikro sliko prav tako razpotegnem na sistemski makro nivo. Svet vodi nekakšen »gon« po nadvladi. To je tista »moška« moč, ki jo izpostavljajo grafitarke. Sprašujem se, kakšen bi bil svet, če bi seveda kdaj dobil priložnost, voden z »žensko« močjo. Pravzaprav nikoli nisem verjela v delitve žensko/moško in začnem sumiti, da je nekaj hudo narobe, čim začne kdo razporejati stvari na ta način. Žensko/moško pač ni naravno stanje stvari, ampak nam je v največji meri priučeno. No, navkljub temu ne morem mimo dejstva, da svet še vedno obvladujejo moški in njihov način vodenja oziroma upravljanja z močjo. Bi ženske prav tako izkoriščale svojo moč za nadvladovanje sveta okoli sebe, bi jo uporabljale za povezovanje ali kako drugače? Ker moč seveda ni nujno slaba. Bistveno je, kako jo človek uporabi. Vsekakor pa velja, večjo moč imaš, večja je tvoja odgovornost do soljudi, sonarave. Ljudje, ki imajo veliko družbeno moč, to očitno pozabljajo, na kar kaže svet, v katerem živimo. V nekaterih staroselskih skupnostih, denimo Srednje in Južne Amerike, še vedno izvajajo to, kar smo mi očitno že davno pozabili. Močni poglavarji in poglavarke izkazujejo svojo moč z deljenjem svojega premoženja. Več dajo, bolj so cenjeni in večjo moč imajo, zato nemalokrat razdajo vse. Nehvaležna funkcija torej, zelo dvomim, da bi bila pri nas še vedno taka bitka za oblast, če bi veljalo enako. Moč se torej v omenjenih skupnostih kaže tudi skozi razdajanje, na kar se nadalje navezuje skrb za drugega, za tistega, ki ima manj in je tudi njegova družbena moč manjša. Skrbstvena vloga se navadno še vedno pripisuje ženskam, ampak kot rečeno malo prej, sem v delitev na žensko/moško nehala verjeti, še preden sem nehala verjeti v Božička. Ne! Pravzaprav bi lahko rekla obratno. Otroci nekako do takrat, ko verjamejo v Božička, še ne delijo stvari na žensko/moške, z zatonom vere v Božička pa jih kmalu naučimo verovati v drugačen »naravni« red stvari, kamor denimo spadajo tudi tovrstne delitve po spolu. Sicer pa se prava moč ne povezuje vedno z družbenim položajem. Na visokem družbenem položaju lahko naletiš na ljudi, ki so osebnostno nadvse šibki in so bogsigavedi s katerimi drugimi »vrlinami« prileži do tja ter obratno. Žarišče prave moči je v človekovi notranjosti. Močan človek ne bo iskal potrditve od zunaj, kar pomeni, da se ne bo uklanjal družbenim normam, če se mu bodo zdele nesmiselne, ampak bo sledil sebi. Zatorej se »močan« moški ne bo uklanjal nekim pravilom spolnih vlog, ampak bo s ponosom počel stvari, ki sicer veljajo recimo za ženske. Ena izmed njih je zagotovo skrb in podpora tistim, ki v življenju nimajo takih možnosti kot on. In to, dragi moji, je moč, ki vzburja. Kaj lepšega bi si še lahko zaželele na naš marčevski praznik, ljube moje, a? Svet bi znal biti potem za vse lepši.

Luna J. Šribar

*Avtonomnih ženskih skupin z Metelkove

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 3 **TO SEM JAZ**
- 5 **KAKŠNO JE ZDRAVSTVENO STANJE
OBISKOVALCEV DNEVNEGA CENTRA DRUŠTVA
KRALJI ULICE**
- 6 **SLIŠANJE GLASOV**
- 7 **ZGODOVINA BREZDOMSTVA**
- 8 **KRIŽARJEVA KOLUMNA**
- 9 **TATU ZGODBA**
- 10 **ZGODBA O ...**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **DOGODKI**
- 16 **PISMO BRALCA**
- 17 **SOL IN KOPER**
- 18 **KONFERENCA O MLADINSKIM ULIČNEM DELU**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 21 **KRALJ IN KRALJ**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **IZZA REŠETK**
- 25 **EHO IZ TOTEGA KONCA**
- 26 **SMS-KOMENTARICA**
- 28 **BREZPLAČNE PRIREDITVE**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **RAZVEDRILLO**

To sem jaz:

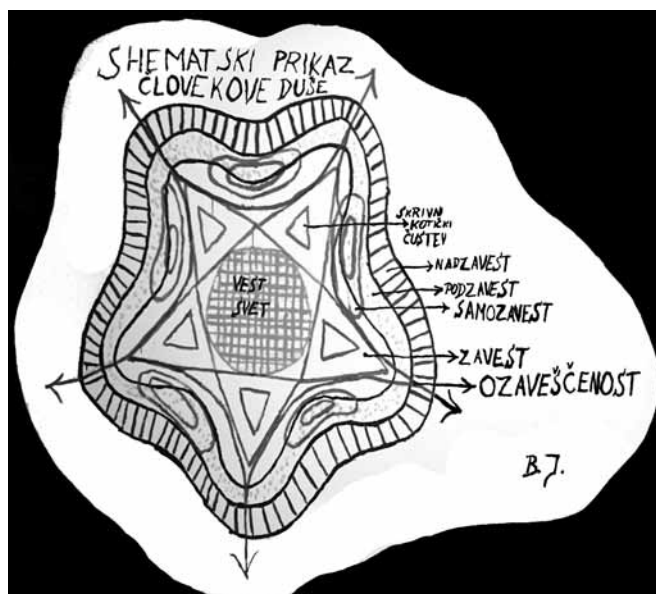
BOJAN



foto: Nona

Moje ime je Bojan, star sem 44 let in živim v Zavetišču za brezdomce Nadškofijske karitas v Mariboru. Rodil sem se v Mariboru, na dan mladosti. Ko sem bil star tri leta, sem se s starši preselil v Nemčijo. Tam sem obiskoval osnovno šolo, jo zaključil, potem pa se lotil enoletne prakse široke poklicne usmeritve. Med drugim sem se izšolal za kuharja in delal v domu za ostarele, opravljal pa sem tudi precej drugih del. Tako sem nekega dne žagal drva in se pri tem hudo poškodoval. Odrezal sem si kazalec leve roke. To je bilo leta 1988. Zato sem z delom zaključil in dveletna rehabilitacija je bila neizbežna. Izgubljeni dve leti in sam dogodek so mi pobrali precej volje do dela in življenjske energije. Po končani rehabilitaciji sem opravljal še več priložnostnih del; v podjetju, ki se je ukvarjalo z igralnimi avtomati, pomagal tu in tam v kaki kuhinji, skladiščil v tovarni čokolade, čistil ... Sledili so novi pretresi, ki so mi življenje popolnoma obrnili na glavo. Leta 1996 je umrla moja mama. Nekaj mesecev po njeni smrti sem se vrnil v Slovenijo. Tudi tu mi je uspelo najti občasno delo. Leta 2004 mi je umrl še oče. Hkrati s tem dogodkom sem izgubil streho nad glavo. Drugi dom sem, kot že rečeno, našel v Zavetišču za brezdomce Nadškofijske karitas Maribor, kjer zdaj bivam sedem let. Tu se dobro počutim, dobro se razumem tako s sostanovalci kot z zaposlenimi. Nikoli ne bom pozabil lanskega novembra, ko smo v organizaciji in izvedbi zavetišča za tri dni odpotovali na letovanje v Portorož. V prihodnje si želim, da bi čim prej našel majhno sobo za bivanje ali pa se vrnil nazaj v Nemčijo in si tam spet poiskal kakšno delo.

**SLEDILI SO NOVI PRETRESI, KI SO MI ŽIVLJENJE
POPOLNOMA OBRNILI NA GLAVO.**



Mural v posebnem socialnem zavodu ponikve

foto: Sara Justin

PLEŠEM Z USODO

JASNO IN PREVIDNO SE PREMIKAM
SKOZI LABIRINT NJEGOVH BESED IN DEJANJ.
KO GOVORIM S TABO, KOT DA SE LJUBIM BREZ SEKSA,
SOČUTJE SE MI PORODI, KO SE PREBIJEM SKOZI SRAM, STRAH IN JEZO,
ŽAL SE MI PRIKAŽEŠ PRAV ZDAJ, KO POTREBUJEM SVOBODO KOT PTICA,
TI, TUKAJ, ZDAJ ...
PLEŠEJO MI PRED OČMI:
ROJSTVO, OTROŠTVO, PUBERTETA, ZRELOST IN SMRT.
POTEM SAMO MIRNO VDIHNEM OSVOBAJAJOČI ZRAK,
VSE VAS VABIM, DA SPOZNATE,
DA LE BIVATE V SVOJIH TELESIH, DA STE NJIHOV GOST
IN TELO JE VAŠ GOSTITELJ.
PREMAKNITE LEVO DLAN, DESNO DLAN, NATO PA ZAPRITE USTA.
ZA VEKOMAJ JIH ZAPRITE.
KADAR SLEDIMO PRIJAZNIM VZGIBOM SRCA,
SE TELO SPONTANO OKREPI IN SPROSTI.
SPROSTIMO SE TOREJ IN OKREPIMO
IN TAKO VKORAKAJMO V BOLJŠI JUTRI,
POGUMNO!

MARUŠKA

OBJEM

NIMAM HIŠE,
KAMOR BI SE SKRILA,
KO ZUNAJ GRMI.
NIMAM KOVČKA,
KAMOR STLAČILA BI VSE PROBLEME
IN GA ZAPRLA.
NIMAM ŠOPA ZLATIH KLJUČEV,
KI ODPRLI BI VSA VRATA.
IMAM PA OBJEM,
KAMOR SE LAHKO SKRIJEŠ,
KO DIVJA NEVIHTA,
KO STRELE PARAJO NEBO.

BARBARA KALIŠNIK

Sprehod v dežju

Dežne kaplje izvabijo
vonj poti in tiho izpirajo zaprašen asfalt,
ko stopala nežno tleskajo ob podlago
in naredijo lep pomladni dan.

Karmiss

KAKŠNO JE ZDRAVSTVENO STANJE OBISKOVALCEV DNEVNEGA CENTRA DRUŠTVA KRALJI ULICE?

V letu 2013/2014 je društvo Kralji ulice izvajalo projekt z naslovom Informiranje, dostop in vključevanje brezdomnih in socialno izključenih v javno zdravstveno mrežo, ki ga je financiralo Ministrstvo za zdravje. V okviru projekta smo ugotavljali, koliko obiskovalcev dnevnega centra Kralji ulice ima urejeno zdravstveno zavarovanje, in v ta namen smo med obiskovalci v zimskih mesecih leta 2014 izvajali anketo, s katero smo jih povprašali tudi po nekaterih drugih značilnostih njihovega življenja. Anketo je izpolnilo skupaj 129 obiskovalcev in obiskovalk. Ker je bilo med njimi 81% moških in le 19% žensk, uporabljamo le besedo obiskovalci v moškem spolu, vseeno pa se ta beseda nanaša na oba spola. V prvih dveh prispevkih (objavljenih v prejšnjih številkah Kraljev ulice) smo opisali, kdo so bili anketirani po spolu, starosti, delovni dobi in trajanju brezdomstva ter kje spijo in kakšni so njihovi viri prihodkov. Tokrat si pogledimo, kakšno je njihovo zdravstveno stanje in ali so zdravstveno zavarovani.

Spodnja tabela kaže, kolikšen odstotek oseb je v anketi odgovoril, da ima kake vrste zdravstveno težavo oz. bolezensko stanje:

Zdravstvene težave oz. stanja (v odstotkih):	Moški %	Ženske %
zvišan krvni tlak (hipertenzija)	18	24
sladkorno bolezen (diabetes)	6	9
prebolelo srčna kap (miokardni infarkt)	6	0
bolečino v prsih pri mirovanju ali med telesno dejavnostjo (angina pectoris)	17	14
srčno popuščanje	8	14
možgansko kap in njene posledice	0	0
bolezni in okvare hrbtenice	25	32
bolezni sklepov (artritis in artroze)	21	14
kronično obstruktivno pljučno bolezen	6	9
bronhialno astmo	12	22
čir (ulkus) na želodcu ali dvanajstniku	11	14
jetrno cirozo	7	5
hepatitis	22	24
trombozo	3	5
kožne bolezni	10	5
odvisnost od alkohola	17	14
odvisnost od drugih drog	21	18
kronično depresijo	20	33
druge duševne težave	16	27
drugo, napšite kaj:	25	32

V splošnem je videti, da je zdravstveno stanje žensk nekoliko slabše kot moških, pri čemer se največja razlika vidi pri kronični depresiji, kjer je žensk s tem stanjem več kot 60% več kot moških. Dobljene podatke lahko primerjamo s podobnimi podatki, pridobljenimi na splošni populaciji Slovenije ter v raziskavi o zdravstvenem stanju

med brezdomnimi v Sloveniji, ki smo jo naredili leta 2009. Te primerjave kažejo, da je zdravstveno stanje brezdomnih močno in očitno slabše od stanja splošne populacije, pri čemer močno odstopajo stanja, kot so odvisnost od alkohola in drugih drog, kronična depresija in druge duševne težave, jetrne ciroze pa tudi čiri na prebavilih. Obenem lahko ugotovimo, da je zdravstveno stanje med brezdomnimi v Ljubljani leta 2014 podobno (slabo), kot je bilo leta 2009 med brezdomnimi v Sloveniji.

Skupina treh vprašanj se je nanašala na to, ali osebe uživajo cigarete (nikotin), alkohol in prepovedane droge. Te tri substance uporabljajo vsaj občasno (ali redno) po spolih takole:

- Cigarete kadi vsaj občasno 86% moških in 75% žensk; redno oz. vsak dan pa kadi 76% moških in 67% žensk.
- Alkohol pije vsaj občasno 73% moških in 61% žensk; redno oz. vsak dan pa alkohol pije 17% moških in 13% žensk.
- Prepovedane droge uporablja vsaj občasno 43 moških in 30% žensk; redno oz. vsak dan pa droge uporablja 17% moških in 9% žensk.

Brezdomne osebe so torej skupina, med katero je ogromno kajenja in razmeroma veliko uporabe alkohola ter prepovedanih drog, pri čemer so moški pri vseh teh treh oblikah uporabe snovi nekoliko bolj ogroženi od žensk.

Slabo zdravstveno stanje in razmeroma pogosta uporaba zasvojljivih snovi sta gotovo povezana s tem, da brezdomni v povprečju potrebujejo več zdravstvene skrbi in ukrepanj, ko se pojavijo resnejše zdravstvene težave. Zato je toliko bolj pomembno, da so brezdomni zdravstveno zavarovani. Tudi o tem je v anketi spraševala skupina vprašanj. Preko internetnega dostopa smo preverjali in ugotovili, da ima 82% moških in 96% žensk urejeno osnovno zdravstveno zavarovanje, 74% moških in 86% žensk pa tudi dodatno zdravstveno zavarovanje. Na osnovi njihovih odgovorov pa ugotavljamo, da ima 82% moških ter 96% žensk kartico zdravstvenega zavarovanja.

Kako interpretirati te številke? Ali je to »razmeroma ugodno«, da ima velik del moških in še posebej žensk urejeno osnovno in tudi dodatno zdravstveno zavarovanje, ali pa moramo ugotoviti, da je zelo slabo, da nekateri tega vendarle nimajo urejenega? Za njih je to gotovo slabo oz. utegne postati zelo slabo, če in ko bodo potrebovali zdravstveno pomoč. Tistih 19, ki nimajo urejenega osnovnega zavarovanja, in tistih 29, ki nimajo urejenega dodatnega, smo povprašali tudi po razlogih za tako stanje. Večina jih je kot razlog navedla, da niso državljani Slovenije oz. da ob tem nimajo denarja za plačilo osnovnega zavarovanja, nekaj pa jih je odgovorilo, da nimajo pogojev za pridobitev denarne socialne pomoči (kar je pogoj za ureditev zdravstvenega zavarovanja), da so bili odjavljeni iz evidenc Zavoda za zaposlovanje ali še druge razloge.

Zaključimo lahko, da je zdravstvena problematika brezdomnih pereča. Njihovo zdravje je občutno slabše od zdravja drugih prebivalcev, hkrati živijo v pogojih, ki so zdravstveno ogrožajoči, obenem pa nimajo v celoti primerno urejenega zdravstvenega zavarovanja. Ob tem tudi zdravstveni sistem ni optimalno prilagojen potrebam te skupine prebivalstva, kar se kaže v slabših možnostih dostopa brezdomnih do storitev zdravstvenega sistema (kar smo ugotovili leta 2009 v posebni raziskavi na to temo).

Bojan Dekleva

SAMO LJUBEZEN

V odziv na prvi prispevek v rubriki Slišanje glasov, objavljen v decembrski številki Kraljev ulice, smo prejeli življenjsko pripoved. Dali smo ji naslov »Samo ljubezen« in jo v nadaljevanju objavljamo v celoti. Bralke in bralce pa vabimo, da z nami delite svoje izkušnje s slišanjem glasov. Prispevke lahko pošljete lahko na naslov slisanjeglasov@gmail.com ali na poštni naslov »Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana«, s pripisom »slišanje glasov«. Če se boste s tem strinjali, bomo vaša mnenja in izkušnje z glasovi objavili v tej rubriki.

06
KRALJI
ULICE

Moja zgodba je preprosto moja. To ni zgodba, ki bi služila tolažbi. Namen moje zgodbe je, da vam pokaže, da se lahko življenje razplete tudi drugače. Nekako ob koncu srednje šole sem v svoji spalnici začela slišati glasove, ki so prihajali iz kota omare, kjer sem imela postavljen radio. Slišati je bilo kot zelo oddaljen glas, zato sem ga najprej pripisala radiu. Vse dokler se nisem spomnila, da je ugasnjen. Približala sem se mu, ker sem mislila, da sem ga mogoče pustila prižganega z nizko glasnostjo, ko ugotovim, da je radio resnično ugasnjen. Nekaj časa sem celo gledala, kaj bi ti zvoki lahko bili, nato sem ga izklopila z elektrike. Glasovi so še vedno govorili. Teh glasov sem se tako ustrašila, da sem zbežala iz sobe k staršem, ki so bili v spodnjem nadstropju. Skupaj smo šli nazaj v mojo sobo, kjer glasov ni bilo več. Na moje veliko presenečenje starši tej moji izkušnji niso pripisovali večjega pomena. Spomnim se, da so mi rekli, da je verjetno posledica stresa.

Zgodba z glasovi se je nato ponavljala daljše obdobje. Ti so se vedno pojavili, ko sem bila sama v sobi, in vedno so prihajali z istega kota. Seveda sem ob takšni izkušnji redno zbežala iz sobe v družbo drugih ljudi, kjer so ti glasovi potihnili. A ker beg pred težavami težav ne reši, so se pričeli ti glasovi pojavljati tudi ponoči, vsako noč natanko ob 3h zjutraj. Zgrožena sem zbujala vso hišo, silila svojega psa, da je spal ob moji postelji ..., a nič ni pomagalo. Dokler me nekega dne oče ne vpraša, kaj mi ti glasovi govorijo. In če sem jih že vprašala, kaj od mene želijo. Seveda za kaj takega nisem imela poguma. Bila sem prepričana, da se mi meša, da imam kakšen tumor v glavi ali kaj podobnega. Zato sem se raje napotila k psihiatru.

Na moje veliko začudenje se psihiater z mano ni ukvarjal več kot nekaj minut. Napisal mi je recepte za vrečo zdravil in mi rekel, naj čez čas pridem nazaj. Bila sem užaljena. In zelo zelo jezna. Farmacevтка v lekarni me je z izbuljenimi očmi gledala, ko sem šla z recepti k njej. Danes se ne spomnim več točno, katera pomirjevala mi je predpisal, vem samo, da sem zgrožena prebrala njihov učinek in jih vrgla v smeti. Globoko v sebi sem vedela, da se o meni zelo moti. Namenil mi ni nikakršnega pogovora, samo postrani me je gledal zaradi mojih strahov. V meni je ta dogodek sprožil čustva, močnejša, kot je bil

poprejšnji strah. Bila sem razburjena, jezna, predvsem pa užaljena. Sem res tako malo vredna, da me nekdo, ki se profesionalno ukvarja s temi stvarmi, v trenutku postavi v nek predalček in gre zadovoljen domov na večerjo? Prav čustvo jeze me je pripravilo do tega, da sem tisto noč ostala v sobi. Želela sem iti korak dlje. Želela sem sebi in njemu dokazati, da nisem nora. Šele ko se je tisto noč pojavil drobn glas, sem prvič pomislila, da ga pravzaprav nisem nikoli zares poslušala. Po mesecih bežanja pred neznanimi glasovi sem prvič – seveda s kepo v grlu – poslušala, kaj ti glasovi pravijo. Na svoje začudenje sem ob glasu prvič opazila svetlo podobo, ki mi je govorila o ljubezni. »Samo ljubezen,« je ponavljala. To je bilo vse.

Ne bi mogla trditi, da me je to srečanje kakor koli »razsvetlilo« ali kar koli spremenilo, zelo hitro pa sem se počutila sproščeno in pomirjeno. Seveda sem po tem potrebovala še ogromno srečanj, da sem lahko zbrala svoje misli in postavila ob svetli podobi vsa vprašanja, na katera sem iskala odgovor. Še vedno me je namreč glodal črv dvoma, da je vse to le plod moje domišljije.

Nežen in nevsiljiv glas mi je rekel, da je moj angel, moja duša. Po tem prvem pravem srečanju sem začela požirati literaturo o angelih, a v njej nisem našla podobnih izkustev. Povezala sem se celo z nekimi ljudmi, ki komunicirajo z angeli, a vsi so pustili v meni le blede senco tega, kar sem resnično doživljala. Kljub globini, ki so mi jo izkustva dan za dnem dajala, sem se počutila zelo osamljeno in nerazumljeno. Ogromno let sem potrebovala, da sem to svojo danost sprejela in o njej s kom odkrito spregovorila. Vodila sem namreč dve vzporedni življenji: tisto zunanje, v katerem sem bivala vsak dan, in tisto notranje, kjer sem s pomočjo angelskih glasov dojemala svoje bivanje. Še danes živim nekako na podoben način. Redko komu sploh povem, kaj vidim in slišim. Če pa opazim, da lahko s tem komu pomagam, to naredim. Velikokrat mi glasovi povedo, kaj se bo zgodilo in kaj se pravzaprav dogaja. Zaradi njih gledam na svet drugače in drugače sprejemam ljudi. Zaradi njih sem drugačen človek in zaradi tega sem ... srečna. Z njihovo pomočjo sem se spremenila, kot oseba dozorela, in postala precej precej bolj pomirjena kot tista najstnica, ki jih je prvič srečala. Ker je v današnji družbi zelo težko resno govoriti o takih temah, sem si omislila spletni dnevnik, kjer pišem o tem, kaj mi moji angelski glasovi prišepetavajo. Namenjen je vsem s podobnimi izkušnjami in ostalim, ki v mojih zapisih najdejo kaj zase. To je moj način širjenja zgodbe o angelih in deljenja dobrega, kar sem našla v njej.

Šepetalka angelov

VERJAMEM V PREJŠNJA ŽIVLJENJA: ZDI SE MI, DA SEM ŠE VEDNO TAM.

JURIJ KUNAVER

ZGODOVINA BREZDOMSTVA, 2. DEL - KAMENA DOBA

Če hočemo govoriti o zgodovini brezdomstva, moramo najprej pokukati v razvoj človeške vrste, zato nadaljujmo na predpostavki, da je Darwinova hipoteza o razvoju človeka pravilna. Veliko bolj kot na nas danes je v prazgodovini na življenje vplivala narava. Spreminjajoče podnebje je morda prisililo človečnjake, da so se prej spustili na tla, saj se je s krčenjem gozdov pojavilo več stepske pokrajine. Na tem mestu bi rekel, da prvič lahko govorimo o prabrezdomstvu, če seveda ne štejemo ledenih dob, ki so se zvrstile pred tem. Z zmanjševanjem življenjskega okolja so se bili torej človečnjaki primorani spustiti z dreves na zemljo, kjer so bili bolj ranljivi in brez zavetja. Med drugim so se morali naučiti hoditi pokonci, da so v visoki travi hitreje opazili morebitno nevarnost, hrano... Pred približno dvema milijonoma let v istem časovnem obdobju pride do razvoja *homo habilis* (spretni človek) in *homo erectus* (pokončni človek). Kam so se zatekli prvi predstavniki njune vrste, ko so se znašli pred stanovanjskim problemom? No, na savanskih tleh so težko našli primerno, predvsem pa varno prebivališče s stalnim naslovom. Vendar nas evolucija ni pustila na cedilu. Spretnemu človeku se razvijejo gibčnost, hitrost in gibljivi palec za prijemanje predmetov, tudi možganski obseg ima za petdeset procentov večji od avstralopitokevega. Na podlagi najdenega kamnitega orodja lahko sklepamo, da se je v svojem okolju dobro znašel. Bil je majhen in imel v primerjavi z modernim človekom neproporcionalno dolge roke. Iz rodu *homo* nam je po izgledu najmanj podoben (poleg *h. rudolfensis*), zato je kontroverznost glede uvrstitve v rod *homo* velika. Dandanes misleči človek palec največkrat izkoristi za vihtenje stanovanjskega ključa, prijemanje kreditnih kartic in sukanje kemičnega svinčnika. Podpisujemo pogodbe, da bi lahko odklenili vrata, ki nam omogočajo varno, vendar vedno manj stalno pribežališče. Situacija se ni dosti spremenila, včasih te je pojedel lev, danes pa si te prehitro privoščijo kar država. Preden pa je pred 400.000 leti prišlo do razvoja arhaičnega človeka, se je razvil *homo erectus*. Pokončni človek naj bi se razvil iz spretnega človeka, česar pa ne moremo trditi zagotovo, saj je kar pol milijona let sobival z njim. Možni vmesni člen je *homo ergaster*. Z gotovostjo lahko trdimo, da se je tudi njemu obseg možganov povečal za petdeset procentov in da je za lov in boj uporabljal kamnito orodje. Vemo tudi, da si je dom iskal v Afriki, Evropi in Aziji, torej se je moral zavedati pomena strehe nad glavo. Ne verjamem pa, da je žical za hrano. Sam si je poiskal rastlinske plodove, podobno kot spretni človek je jedel tudi meso. Manjše živali bi lahko ulovil tudi že s pestnjakom. Pestnjak je bil kamen, ki ga je obdelal z drugim kamnom, da je bil oster in se je prilegal v roko. Uporabljal je tudi orodje za sekanje, saj se svežega ulova zagotovo ni branil. Gibljivi palec nam ponovno pokaže svojo vrednost. Pokončni človek bi se z brezdomstvom lahko srečal iz različnih socialnih razlogov. Recimo ali bi mu ob

poškodbi, ko ne bi mogel opravljati najnujnejših nalog za preživetje, skupina pomagala in ga zaščitila? Glede na to, da naj bi bil prvi hominid, ki je živel v skupnosti lovcev-nabiralcev in se je znal sporazumevati ter je uporabljal različna orodja, bi lahko sklepali, da je skrbel tudi za bolne in poškodovane. Ker je zagotovo živel med 1,9 milijoni let do 70.000 let pr. n. št., bi si upal trditi, da je imel socialni čut dodobra razvit, saj ga je naš rod *homo sapiens* »razvil« v samo 200.000 letih svojega obstoja. Ne moremo pa govoriti o socialni varnosti, saj v primeru, da bi bil odvisen od drugih, najverjetneje ne bi dolgo zdržal. Še eden iz rodu hominidov, ki ga ne moremo spregledati, je *homo neanderthalensis*. Med njim in nami je le 0,12 % razlike v analizi DNK, nekateri znanstveniki sumijo, da je do tega prišlo zaradi mešanja genov oziroma križanja med vrstama. Zanimivo je, da je imel neandertalec večji možganski obseg od nas, kar pa ne pomeni, da je bil pametnejši ali bolj prilagodljiv, toda v primeru prabrezdomstva se je s tem gotovo lažje spopadel od svojih predhodnikov. Poglejmo si neizpodbitne dokaze. Prakticiral je pogrebne tehnike, uporabljal je napredno orodje, živel je v socialnem okolju, gradil naj bi tudi bivališča iz živalskih kosti in uporabljal primitivne čolne. Nedvomno je bil vrhunski lovec, poleg tega pa je kahal tudi zelenjavo. Uporabljal je tudi sodobnejši jezik za sporazumevanje, čeprav nikoli ne bomo vedeli, kakšnega. Evolucija nam torej začenja ponujati več rešitev za socialno varnost. Ker so zgodnji neandertalci živeli v zelo mrzlem, z ledom obdanem okolju, o njihovih domovih ne vemo veliko. Ne vemo, če so se ubadali z brezdomstvom, z gotovostjo pa lahko rečem, da je v nekaterih primerih prihajalo vsaj do socialne izključenosti in ostalih stisk, s katerimi se srečujemo še danes. Zato pa lažje špekuliramo o njihovih sorodnikih, ki so živeli južneje ali kasneje. Zaenkrat fosilnih ostankov še nismo našli v Afriki, pač pa smo jih našli na Gibraltarju, tik ob afriški obali. Najverjetneje so jim bolj ustrezali življenjski pogoji v bolj mrzlem okolju, kjer se je zadrževal njihov plen, tudi fizično so bili nanj zelo dobro prilagojeni. Zatekli so se v jame, v nekaterih primerih so gradili bivališča iz mamutovih oklov in živalskih kosti, imeli so urejeno notranje ogrevanje, ki ni bilo tak problem kot danes, ko so položnice tudi do 500 evrov visoke. Skratka »država«, v kateri so živeli, jim je ponujala vse potrebno. Resda je morda sem in tja prihajalo do rubeža nepremičnine, kakšna močnejša skupina je lahko vrgla oko na njihovo, morda boljšo lokacijo, toda dokler so bivali v social(istič)nih skupinah, jim ni bilo hudega. Problem pa je zagotovo nastal, kadar je bil neandertalec prepuščen samemu sebi. Razlogi so lahko različni; morda je vabil na stran poglavarjevo Micko, morda mu je medved odgriznil nogo...?

Jean Nikolić

ZUNAJ JE TAKO MRAZ, DA ŠE NA MOJEM BANKOMATU KAŽE MINUS.

GREGOR B. HANN

RAINBOW

Nekoč je živel ... Ko sem bil mlad fant, še v najstniških letih, me je prevzela »hipijevska« filozofija. Nekega dne mi je prišlo na ušesa, da se bo v našem na novo ustanovljenem kraljestvu, ki nosi še danes naziv republika, in kjer naj bi bili ljudje svobodni in enakopravni, odvijal festival Rainbow (mavrica, op. a.).

Rainbow je festival, kjer se srečujejo svobodomiselnih ljudi z vseh celin, in traja mesec dni. Ljudje si lahko oddahnejo od vsakdanjega življenja in delijo svoje zaklade z drugimi. Za nekatere je to način življenja, drugi pa si želijo le, da bi vsaj za trenutek odložili svojo kravato in drugo »orožje«, ki jim narekuje tempo življenja. Nekega dne sem tudi jaz odnesel pete in se odpravil globoko v kočevski pragozd, kjer je polno dragocenega nakita v obliki zelenih dreves in premičnega bogastva, utelešenega v srnah, zajcih..., človek počasi začne verjeti celo v skrate. Glavni tabor je stal na ogromni jasi globoko sredi gozda, saj si na žametno preprogo, skano iz pisanih cvetlic in trav, stopil šele po večurni hoji skozi gozd. Vodo smo pili iz potoka, jedli zdravo hrano, spali smo v indijanskih (tipi) in ostalih šotorih, dneve pa preživljali na razno raznih delavnicah, skratka, prijetno smo združili s koristnim. Takrat sem se prvič srečal z brezdomstvom, saj smo se na poti iz glavnega mesta odločili s seboj vzeti brezdomca, ki smo ga spoznali. Imeli smo prostor v jeklenem konjičku, zato smo pomislili, zakaj ga ne bi vzeli s seboj? Cel mesec mu ne bo treba skrbeti za hrano in prenočišče, pa še družbo bo imel. Festival je namreč brezplačen. Tudi če v žepu nimaš niti enega srebrnika, si dobrodošel. Vse, kar tam potrebuješ, je dobra volja in seveda hrana. Zadeva je preprosta, več tisoč ljudi vsak dan trikrat skupaj je. V ogromnem krogu sedi pisana masa ljudi, ki po vsakem končanem obroku prispeva krajcar za naslednjega. Že evro na osebo je več kot dovolj, da so želodci polni, zato je bil Štefan več kot dobrodošel. Ko je bil tabor postavljen, smo najmlajšim iz naravnih materialov s skupnimi močmi zgradili otroško igrišče, ki bi jim ga mestni otroci zagotovo močno zavidali. Na Rainbowu so alkohol, droge in vse tehnične naprave strogo prepovedani. Izjema je baterijska svetilka. Poudarek je predvsem na naravi,



Tjaša Žurga Žabkar

celo Adamova oprava ni nič presunljivega. Spomnim se mladih fantov, ki so v tabor vstopili z gajbami piva, kako se jim je na obrazu izrisalo presenečenje, ko so izvedeli, da se morajo odločiti med vstopom ali pivom. Okoliški kmetje so organizirali Rainbow ture. Na veliki prikolici, ki jo je vlekel traktor, je sedelo pol vasi in si med vožnjo skozi tabor v nejeveri ogledovalo obiskovalce iz njim neznanega veselja. Dneve sem tako preživel na raznih delavnicah, noči ob ognjišču, pomagal sem pri skupnih opravilih, prosti čas pa izkoristil za nepozabne trenutke s svojo principeso. V spomin sta se mi še posebej vtisnila dva dogodka. Prvi je bil sweatlodge ali indijanska savna. Iz vej smo zgradili ogrodje, ki je spominjalo na velik iglu, in ga kasneje prekrili z odejami. Savna je neprodušna, vendar še vedno lahko diha, kar je zelo pomembno. Ko je prekrita s plastičnimi plachtami in zrak kroži, smrtni primeri niso izključeni. V sweatlodgeu so Indijanci iskali vizije, potrebne za pomembne odločitve v njihovem življenju. Vsekakor mora biti šaman, ki vodi ritual, izkušen. Izjemno pomembno je, da ve, kaj dela, saj je moč sestre vročine v nepremišljenih rokah smrtno nevarna. Pred ritualom se duhovno in telesno pripravljaj par dni. Post in stanje zavesti sta najpomembnejši pripravi na dogodivščino, ki ji prihajaš naproti. Ko se je zvečerilo, smo odvrgli obleko in se v krogu posedli okoli luknje, ki je bila izkopana v tla. Prvi krog se je začel in prvo kamenje je padlo v jamo. Za vnos vročega kamenja je bila zadolžena oseba, ki je skrbela, da ga ni zmanjkalo. Zaprla je vrata in zagrnila nas

je popolna tema, z izjemo žarečih kamnov, na katere je šaman med obredom sem ter tja polival vodo ter vrgel nekaj zelišč. Poleg pare in vonja nas je v stanje transa spravljala tudi vizualna podoba. Že v prvem in drugem krogu so nekateri odstopili. Sam sem začel trpeti v tretjem krogu. Neznosna vročina, ki jo je povzročala para, mi ni dala dihati, padel sem v nekakšen trans. Duhovno telo mora nadvladati fizično, da lahko obrzdaš um, ki te sili ven. V četrtem krogu telesa nisem čutil, toda tik pred koncem sem se zdrnil, v šotoru smo bili le še štirje in šaman. Nikakor se nisem mogel več spraviti na isto stopnjo zavesti, v tla sem celo izkopal luknjo, v katero sem dihal, saj je bila vročina neznosna. Na koncu sem popustil in izstopil tik pred koncem obreda. Pri severnoameriških Indijancih je obred trajal, dokler niso dobili vizije. No, pri nas je druga pesem. Vseeno je to bila ena izmed lepših izkušenj mojega življenja, ki jo priporočam vsem. Drugi dogodek, ki ga pomnim, je bil polnočni ples tisočih ljudi. Na polno luno se je na jasi sredi gozda zbralo vsaj sto tolkalcev, ki so igrali indijanske ritme, podobne bitju srca. Ljudje so vzdikali, sprostiti so svojo negativno energijo in plesali vse do sončnega vzhoda. Nekateri so doživljali podkrepi z LSD-jem in čeprav je droga na Rainbowu načeloma prepovedana, se na to takrat ni nihče oziral. Skratka, v svetu, ki nas obkroža, je Rainbow nekaj čistega, posebnega. Spoznaš samega sebe, dobiš nova znanja in vrednote. Čas, ki v sodobnem svetu izumira, oživi, pa čeprav samo za trenutek. In potem je bilo ...

TATU ZGODBA

Rad bi predstavil par tatujev, ki krasita vsak svojo nadlaket ter del rame. Motiv pegaza sem si dal vtetovirati leta 1989 v Münchnu. Vzet je iz grške mitologije in predstavlja mogočnega krilatega konja, ki ustvari izvir, kjer koli udari s kopitom. Po legendi sodeč je Zevsu, najvišjemu med bogovi, služil kot prinašalec strel. Izbral sem ga, ker mi je mitologija na splošno



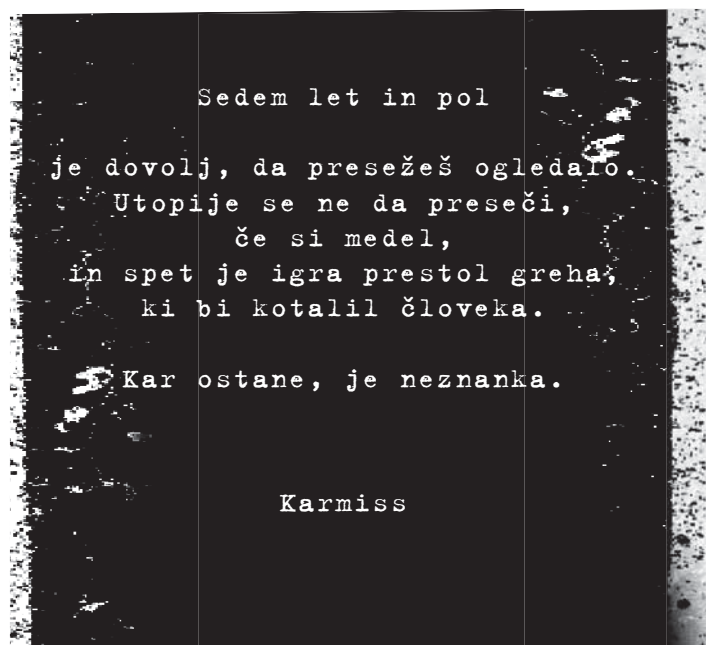
foto: Klavdija Krapiž

foto: Klavdija Krapiž



zelo všeč. Naj dodam še, da je bila izdelava razmeroma draga, trajala pa je približno eno uro. Drugi tatu, vrtnico, sem si prav tako dal narediti v Nemčiji, gre za relativno razširjen motiv. V 80. letih so si ga dali vtetovirati mnogi motoristi (bikerji). Pritegnil me je predvsem zato, ker gre za dvobarvna tetovažo.

Srečko



Lohk bi rekel, naj gre vse skupaj v P. M. To sem si mislil že večkrat, pa sem vedno preživel na nek način. Res, da sem moral zamenjat prjatle, pa okolje, pa razmišljanje in potrebe. Naučit sem se moral branit in odgovarjat za svoje besede in dejanja. Počutim se kot pes pasme pudel, ki lovi leve, slone in dinozavre. Pol se pa sekiram, zakaj sem pes, ne pa zvezda severnica. Pes je najboljši človekov prijatelj. Tudi to je nekaj.

Kavica

ULIČNI GLASBENIKI — INTERVJU Z MOJCO PREGLAU - MOMO

Z uličnimi umetniki je podoba Ljubljane vsekakor pridobila na kulturnem nivoju. Ko stopam po mestnih ulicah, jih z zanimanjem opazujem, mestni utrip je bolj otipljiv, bolj pristen, mestu dajejo dušo. Kakšna je njihova zgodba? V naslednjih številkah jih bomo spoznavali. Tokrat se vam predstavlja Mojca, ki sem jo opazil peti na nek lanski jesenski dan. Že preden sem jo zagledal, sem zaslišal angelski glas, tudi po kitari je presneto dobro brenkala. Velik pevski talent me je pritegnil, zato sem jo nagovoril in naredila sva naslednji intervju.

Se nam lahko predstaviš?

Sem A in B hkrati. Čisto posebna in samosvoja, pa tudi mainstreamovska. Optimistična in realistična. Precej odprta in včasih precej zadržana. Enkrat nežna, drugič ostra. Nekje zahtevna, drugod povsem preprosta in nekomplcirana. Preveč in premalo kritična. Marljiva in lena. Natančna in površna. Zanimiva in dolgočasna. Pričakujem to, kar dajem; poštenost, iskrenost, zvestobo. Sem melodija, sem tekst, sem oboje hkrati in sem tišina. Ljubim besede, glasbo, gozd, medosebne odnose, spanje, knjige, menjavanje letnih časov, sanje, življenje. V grobem rečeno.

Kakšna je tvoja življenjska filozofija?

Ne razmišljam preveč o daljni prihodnosti. Živim bolj v tem tednu ali mesecu, učim pa se še pustiti dnevu svojo težo. Utiram si svojo pot do trenutkov sreče, živim, pomagam, se izražam, učim. Izogibam se ljudem, ki znajo pometati le pred tujim pragom, povezujem pa se s tistimi, ki jih moj instinkt odobri in so humani, dobronamerni ter nesebični. Verjamem, da je vse za nekaj dobro in da se najbrž zgodi ob pravem času.

Katera glasbena zvrst je imela nate največ vpliva od otroških let naprej?

Rock in grunge. Si avtorica katere pesmi, ki jo izvajaš?

Katero glasbo najraje izvajaš, igraš v kakšni glasbeni skupini?

Trenutno ne igram v nobeni glasbeni skupini, nekaj let pa sem bila pri D Brincl Bendu, ki izvaja irsko glasbo. Ta mi je zelo pri srcu in mi je tudi ljuba za igranje. Žal sem bend zapustila, ko sem za nekaj časa odšla v tujino. Pri izvajanju se vidim tudi v rock ali pop-rock bendu.



foto: Jean Nikolic

Zakaj si se odločila postati ulična umetnica?

To se je zgodilo pred leti, z dvema prijateljema (kitarist in vokalistka). Bil je izziv. Gnal nas je adrenalin; kakšen bo občutek, kako bodo odreagirali ljudje, kaj se bo zgodilo. Ker je bilo to odlično doživetje, smo nadaljevali z občasnim igranjem, čisto po časovnih zmožnostih. Večkrat smo igrali dobrodelno in pomagali ljudem v finančni stiski. Sama sem z bolj rednim uličnim muziciranjem začela takrat, ko nisem imela drugega vira za preživetje in sem se pač znašla na svoj način. Ulično igranje mi predstavlja manjši vir dohodka, možnost in priložnost lepšanja dneva ljudem in tudi pridobivanje novih priložnosti in poznanstev.

Kako izbereš lokacijo, na kateri igraš?

Teoretično: tam, kjer je veliko oz. največ ljudi in kjer prostor seveda še ni zaseden. Pogosto me namreč prehitijo drugi ulični glasbeniki, potem se pač namestim v centru, tam, kjer je prosto. Z izjemo Čevlarskega mostu v Ljubljani, kjer so po novem ulični glasbeniki nezaželeni in preganjani. Iščem prostor, kjer je dovolj pretoka ljudi, pa je hkrati bolj miren ali pa širši (kot npr. Mesarski most), da si lahko najdem svoj kotiček, ne da pri tem koga oviram. Raje imam malo manj ljudi in mirnejše okolje, saj so tudi moje izvedbe pesmi bolj mirne, zato se v največji gneči in hrupu ne počutim dobro.

Kakšen odnos imajo ljudje do tebe in tvoje glasbe?

Na srečo imajo dober in pozitiven odnos.

Negativnih ali neprimernih izpadov še nisem doživela in upam, da pri tem ostane. Nekateri se nasmehnejo, drugi si začnejo mrmrati pesem, tretji se ustavijo in za trenutek prisluhnejo, četrti pa ostanejo kar po 30 minut ali več. Včasih mi kdo prinese čokoladico, rožo, pečen kostanj, lonček čaja ali kuhanega vina, knjigo ... Včasih pa se kdo samo ustavi za kakšno vprašanje ali pa malo poklepeta, marsikdo se mi pri kaki pesmi pridruži in zaigra ali zapoje z mano.

Koliko smo Slovenci radodarni?

Po mojih izkušnjah enako ali pa celo bolj kot Italijani, bolj kot Hrvati in enako ali bolj kot Francozi. Ko pravim bolj, s tem mislim, da imajo ponekod višji življenjski standard in jim 2 € morda pomeni manj kot Slovincem. Če v Ljubljani dobim v istem času enako vsoto denarja kot v Trstu ali pa v manjšem francoskem mestecu, kaže to po mojem mnenju na radodarnost Slovencev (razen če je toplejši letni čas, ko je pri nas tudi ogromno tujcev, ki z veseljem poplačajo trud uličnih glasbenikov). Tako da s(m)o po mojem mnenju Slovenci kar radodarni, je pa seveda odvisno od dneva in ure, prav tako pa tudi od meseca. Veseli december nima zastonj slovesa zapravljivega meseca, medtem ko so nekateri meseci malo bolj sivi in ekonomični.

Kakšna je tvoja taktika? Je bolje imeti nekaj kovancev v košari ali je bolje imeti košaro prazno?

Ponavadi se s taktiko ne ukvarjam in ne taktiziram. Na začetku vržem kovanec ali dva v kovček, in sicer zato, da ljudje vidijo, kje zbiram denar in da se meče tja (drugače mi marsikdo med igranjem želi dati kovanec v roko). Večkrat se je tudi že zgodilo, da se je ustavil kdo od mimoidočih in mi dal taktičen nasvet glede zbiranja denarja – skrij bankovce, vrži v kovček nekaj kovancev ipd. Takrat jim prisluhnem, se nasmehnem in se zahvalim za nasvet, posebne taktike pa tudi takrat ne uberem. Če pade kakšen bankovec, ga v primeru močnejšega vetra pospravim, sicer pa načeloma pustim tako, kot je.

Se ti dogaja, da si poslušalci zaželiyo glasbeno željo?

Ja, tudi to se zgodi vsake toliko. Če je glasbena želja slučajno kaka izmed pesmi na mojem seznamu, jo seveda z veseljem zaigram, drugače pa imam težave z besedilom, saj za razliko od melodije teksta ne morem kar stresiti iz rokava in če ga ne poznam, se večinoma raje ne trudim. Namesto tega ponudim pesem po želji iz svojega seznama, ki je že sam po sebi vedno bolj obširen.

Kako se razumeš z mestnimi oblastmi, recimo policijo in inšpekcijo?

Z njimi nimam težav. Policaji po mojih izkušnjah pri nas ne preganjajo uličnih glasbenikov, dokler le-ti ne motijo katerega izmed prebivalcev, ki živi na kakšnem bližnjem naslovu. Ob prijavi je policija seveda dolžna posredovati in izvesti intervencijo. Vedno verjamem, da bi mi morebiten slabovoljen prebivalec Ljubljane prišel najprej sam povedat, naj neham, preden bi vmešal policijo. Žal vem, da ni vedno tako, ampak do zdaj nisem imela problemov. Tudi posebne inšpekcije ni, saj za ulično muziciranje pri nas zaenkrat še ni potrebno posebno dovoljenje, ki bi ga bilo treba preverjati. Si že slišala za časopis Kralji ulice? Seveda. Dokaj redno ga kupujem, če le naletim na kakšnega prodajalca. Bi morda kaj sama dodala? Hvala vsem prijaznim in nasmejanim mimoidočim ljudem na ulici, ki cenite dobro glasbo, četudi ne prihaja izpod rok (ali glasu) vrhunskega glasbenika. Pogosto pomislim, da bi se vsi mi morali zgledovati po otrocih, ki me vedno znova očarajo s svojo pristnostjo; iskreno radovednostjo, navdušenostjo in žarom.

Jean Nikolić

011
KRALJI
ULICE

ZGODBA O ..., 20. DEL

Glede na to, da don Pierino ni bil ravno skromnih možganov, temveč je imel v glavi ogromen čip, ki je dojemal in srkal vse naokoli, je 17. 1. 1988 postal *esarca mitrato* grško-melkitske cerkve in s tem odprl vrata še na vzhod, kjer sta res na hitro nastala dva centra - Bejrut in drugi v dolini Bekaa. Si je tega želel? Morda. Vendar je bila še vedno najpomembnejša pomoč mladim, ki ne vidijo svoje prihodnosti. Ni važno, ali je to zaradi droge, alkohola, prostitucije, pocestništva ..., važno je bilo le spraviti mlade na pravo pot. Don Pierino je bil v tem virtuoz. Morda je iz tega črpal energijo za svoje življenje. Benigni bi rekel: »*La vita e bella.*« Ja, in? Saj zdaj smo pa že, kajne?!

Ne, nismo, in še zdaleč ne bomo. In kdaj bomo?! Tega ne ve nihče. Celo don Pierino kot duhovnik je rad rekel, da tega ne ve niti Bog. Droga in ostale odvisnosti so prevelik zalogaj za človeka, kaj šele za višje sile! Tu bi lahko parafraziral našega »Jožeta« (Tita) in njegov izrek »Učiti se, učiti se ...« z boriti se, boriti se, pa vseeno, če do smrti. »Do smrti? Čigave?« - to bi bile donove besede. Saj mu ni bilo mar za svoje življenje. Skrbelo ga je za življenje svojih otrok - odvisnežev.

Taubi

TUDI JAZ SEM IMEL KREDIT V ŠVICARSKIH FRANKIH, A SEM NA SREČO VSEH 5 PRAVOČASNO VRNIL.

NEK AJ

cestnih

PANTOMIMIK

Pantomimik sem,
ki prekaša Valdesa.
Vse, kar želite,
vam zaigram ...
Tragedijo, komedijo, žaloigro ...
Postanem tisto,
kar menite, da moram biti.
Rodim se in umrem,
zrastem v drevo
ali zažarim kot sonce,
natakнем si peruti, avreolo, šlajer,
pomolim na rožni venec,
hlipam ob grobu,
klečim pred križem,
odeta v črno ali belo,
z rokavicami ali brez ...
Tu, na odru sem,
da vas zabavam.
Za kulisami
me tako ali tako
ne bi prepoznali.

Sandra

SAJ PRIDE NAZAJ

Zaslepljen od ljubezni in sovraštva.
Ranjen od boleče trme. Obupan nad
svojo ničevostjo. Uradno bolan v svoji
duši. Zaprt v kletki z imenom keha.
Ali sem zapornik ali ječar? Ne vidim.
Ne čutim ničesar. Kdo me je nategnil?
V kletki sem sam, pa pride človek in
me reši. Ful sem vesel. V tem trenutku
bi tega človeka objel in poljubil.
Pozabil pa sem, da me je isti človek
tudi vrget v kletko. Želim si svobode,
fizično in psihično. Pa kaj mi bo
svoboda, če nimam nič? A je to
svoboda, ko žicaš za jest in za spat?
A je to svoboda, ko me vabi satan in

ko me gleda bog. Ja, to je svoboda.
Lahko sem izobčen in zaprt. Lahko
gledam prazne stene in rešetke, pa
neki ne štima. Imam prijatelja, ki mi
bo vedno stal ob strani. Pa je bil tudi
zapornik. Pa ne samo to, mučili so ga
in pribili na križ. Pa se je odločil, da
bo odšel. Obljubil pa je, da bo še
prišel.

Kavica

NOČ NA MORJU

Zunaj je pritisnil mraz, mraz do kosti,
veter se zaganja v jadra, stoka in ječi,
na palubi star mornar, ozira se v nebo,
spogleduje se z oblaki,
brunda pesem žalostno.

Vrvasto telo je pripravljeno na vse,
morje se srebrno guba, mrši mu lase,
strah udarja v stara lica,
v glavi pravo razdejaje,
kaj pripravlja mu usoda,
muči težko ga vprašanje.

Veter in morja valovi butajo vso noč,
svojo barko milo prosi za pomoč,
nežno boža bela jadra, z vetrom se borijo,
oblakom vroče prigovarja, naj mu ne sledijo.

Noč bila je dolga, kot pol življenja,
jutro je nasmeh prineslo, konec je trpljenja,
spet nebo je brez oblakov, morje je spokojno,
star mornar po strašni noči
zvrne rumna čašo dvojno.

Duša dotaknila se je čistega neba,
misli tavajo po svoje, s srcem je doma,
tam bedi njegova stara,
vso noč je luč prižigala,
da obvaruje mornarja, sredi morja temnega.

Tam bedi njegova stara, morje milo je prosila,
naj mornarju prizanese,
vse življenje ga je ljubila.
Ko pristane spet doma,
morju se bo zahvalila.

Katarina Kalaba

MILKY WAY, 2. DEL

Ne vem kako, ampak ob obćudovanju
tega, kar sta delala Umek in Buraz,
oba sta Uroša, tko da me je začelo
interesirati, valjda so poslušali
piratske underground radio postaje
ala Greenapple, tak breakbeat pa

jungle že takrat, ko so jih poznali res
samo poznalci na nivoju Random
Logic in takih slogoče, DJ Aldo iz
K4-ke. No, pol je pa prišla prva
pošiljka ekstazijev iz Amsterdama,
Nandiju je posel cvetel in smo že
začel mal k njemu zahajati, saj so ble
vedno kake dobre bejbe pri njemu,
čeprav ni bil ravno lepoteč. In tko
smo čvoknil sivkote in ob tisti muzki
iz UK-ja se nam je odprl čist nov svet.
Takrat sem odložu bobnarske palčke,
sicer sfuru srednjo glasbeno, ampak
to je bil nov rush za nas. Umek je
delu v studiu, zraven smo se pa mi po
svoje zabaval. Pol je še Klemen
Klemen iz vzgojiteljske hodu mal
semplat, ker še ni vedu, kaj je
zakajanje. Sledili so partyji, Zagreb,
Avstrija, pa pr nas, dokler nismo
prišli na idejo, da bi 25. 5. za moj 19.
rojstni dan malo horsiča, pa to. Vedel
smo, da ga ima Nandi, plus, mislim,
da je bla pika na i film Drugstore
cowboy. In res sem zbral pogum in
šel dol, itak sem dobil džabe. Nekak
smo probal skuhat, ampak nam je
vse izhlapel in nobenmu ni blo nič
jasn. Jovo na novo uletim dol in še
enkrat, samo da sem tokrat vprašu
izkušenejšega in zvedu, da je treba
dat še citro zraven, da se zadeva
spedena. Stigma, ta prva je bila pa
itak na Rimski, v naši veži, tko da je
smo do ganov hitro pršli. In tko se je
zgodil prvi fleš. O bejbah sem čist
pozabu kej napisat, pa da si ne bo še
kdo ustvarjal napačnih predstav.
Itak, da so ble v igri že v OŠ, sej smo
bli bend – halo! Posebneži brez
primere. Razrednik je že takrat
govoril: »Lepa dekleta ljubijo
barabe,« zdej vsaj vem, zakaj je mama
klofnila fotra, ko so v Ankaranu harali
Dekameroni s Savo šumi. Kar se
mene tiče, mislim, da je prva padla v
sedmem klasu na Bon Jovi podlagco.
Lea je bla, pol se je pa začel pohod.
Saj ne, da bi se hvalu, ampak kar se
punc tiče, je šlo tja do srednje šole
brez frke. Če pa se mal ustavim v tem
obdobju s kemijo in raznim
eksperimentiranjem, so bile potem v
igri tudi take bejbe. Takrat se je zame
začelo novo obdobje. Končno so se
mi začeli obrestovati glasheni geni in
znanje, tako da me je Buco, ki je med
tem s Čaletom ustanovil bend,
mislim, da na začetku kr Beer
hunters, pol so bli pa Klobasice in na
koncu Sausages, zakuhali in smo
začeli sodelovat. Z Bucom sva oba
hodila k prof. Šurbeku in sva ga srjala

skupi že prej, ampak v smislu kajenja čikev, pa mislim, da gandžice tudi. Tko sva tudi pri godbi Bežigrad špilala kar lepo število let in se našlatala ljubljanskih mažuretk. S to godbo smo šli na faking Irsko in še marsikje smo korakal. Najjače so ble pa uniforme, lahk sem se zastojin na busu pelu, ker so šoferji mislili, da sem kakšen oficir... Pa nazaj k Sausages. Na začetku so ble vaje pri Bajotu doma, v kleti, na Povšetovi 1. Pol jih je blo treba, pa preselt v prostore godbe, sam tudi tam ni dolg trajal, vsaj dokler nism jaz na vaji orkestra vsem članom neki fedra spulil iz denarnic v garderobi. Kradli smo že kot mulci v Maxiju, sam to so ble sitnice – čokoladice pa drobnjarije, pa itak so nas vedno dobil, pol pa ta stari pa policija pa Trifunović je imel nas, »centraše« čez. Drugače pa nikoli nč večjega, itak je imela mamina sošolka, fuzbalerjeva žena, tudi nas čez na sodišču in mi je vedno čez prste pogledala, toda vedno me je okarala in mi rekla, naj se ne hecam, ker me bodo, ko bom starejši, policaji zaprl. Saj kasneje so me, a ō tem več, ko pride na vrsto. Postal sem tonski tehnik in skrbel za ozvočenje in lightshow za Sausages. Soundcraftova mešalka mi je bila znana že iz Umekovega studia, samo mi nismo imeli 24-kanalke, ampak 16-ico, ki je za rock bend čisto zadost. Takrat sem začel poleg horsa furat še alko, jebi ga: sex, drugs & rock'n'roll, ampak dobesedno. Na začetku so se špilale priredbe. Pol me je začela pa vojska klicat, ampak nisem reagiral, dokler mi niso poslal položnce za 40 čukov tolarjev. Matka mi je rekla, da naslednjič grem, pa pika, jaz pa že pošteno navlečen. In ni bilo dolgo, ko sem se znašu na naborni komisiji. Mirne duše bi lahko reku, da se drogiram, ampak jaz sem odgovoru, da sem kul. Rekli so samo: »Čez en mesec v Ilirsko Bistrico.« Fak, jaz pa na dopu. Tist mesec sem zadevo pojaču, špili so bli pa itak vsak vikend po celi Sloveniji. Na dan odhoda v vojsko sem se zjutri zveknu in mami me je pospremila na stacjon, prosu sem jo samo, da mi ubode sendvič pa eno litrco, kar mi je, in hopla na vlak. Tja sem prletu dost hitreje, kot naj bi, in hitro odkril lokalček po imenu Floyd, glih par 500m od vojašnice. Spil sem še par superc pira in potem so me VP-jevci prpelal v kasarno. Se nadaljuje.

Mare Paunović

ANEKDOTE IZ PRODAJE

PRAZNIČNA VELIKODUŠNOST

Še vedno pogosto mislim na december oziroma na prodajo okoli silvestrovega in božiča. Prav neverjetno se mi zdi, kako se ljudje ob teh dveh praznikih spremenijo. Več ali manj vsi so tedaj boljše volje, bolj zgovorni. Seveda pa se tudi prodaja oziroma bolje rečeno izkupiček od prodaje bistveno poveča. Z izkupičkom seveda mislim na to, da četudi ne prodaš nobenega Kralja, lahko »zaslužiš« več, ker marsikdo revije ne vžame, vendar ti da kovanec, dva. Pa saj sem že govoril o tem...

Stripi

MRAZ

Kot vedno se ob prodaji poslužujem različnih domislic in humorja (če mi le kaj primerno duhovitega pade na pamet). Morebitni kupci se namreč prej in raje odločijo za nakup, če se ob tem še malce nasmejijo. Tokrat sem dobro vnovčil stavek: »Kupite Kralje, preden bodo črke zamrznile.«

Polde

POLNA VREČKA

Tokrat sem prodajal na svoji stari lokaciji in pristopila je študentka ter mi predlagala zamenjavo, kralja za pico. Oba sva bila takoj za, saj ni želela jesti sama. Najino kramljanje ob pici se je kar zavleklo, saj sva klepetala polno uro in pol. V tako prijetni družni preprosto pozabiš na čas, zato sva bila oba popolnoma zadovoljna. Po približno dveh urah se je prikazala z dvema študentkama, ki sta kupili še dva izvoda. No, po zaključenem študiju se je prišla posloviti s pico. Veliko uspeha v prihodnosti ti srčno želi prodajalec številka št. 53. Pa lep pozdrav v Belgijo.

Ero

PARKIRNINA

Ker časopis prodajam v neposredni bližini parkirišča, se mi nemalookrat zgodi, da se name (sem pač edini pri roki) obrnejo posamezniki, ki jim zmanjka drobiža za parkirnino. Nekatere izmed njihov razlag me nasmejijo, ena najbolj pogostih (žal pa ne tudi preveč smešnih) pa je: pozabil/a sem denarnico. Najdejo se tudi taki, ki pozabijo tudi kako čas leti, zato parkirnina nanese precej več, kot so računali. Polde ne bi bil Polde, če jim ne bi priskočil na pomoč. Zakaj? Ker ni je jasno, da ti lahko taka malenkost še kako zagreni dan. Vendar navala, kot je bil minuli petek, že dolgo ni bilo. Nesrečniki brez drobiža so kar deževali. Lahko bi rekel celo, da s prodajo sproti nisem zaslužil toliko, kot sem zdajal. Vendar moram dodati, da se mi zalaganje ljudi z drobižem, praviloma obrestuje. »Posojilojemalci« se skoraj vsi hvaležno vrnejo na »kraj zločina« in me za dobro delo bogato poplačajo. Tako mi je neka gospa že naslednji dan prinesla dva para krofov in desetaka v zameno za tiste nekaj drobiža. Pa sploh ni bila edina.

Polde

KUPILA BOM, KO... DOBIM PENZIJO

Ko ponujam časopis opažam, da je ljudem pogosto nerodno, če ga ne kupijo in se mi za to opravičujejo. Zdi se mi nepotrebno, saj konec koncev niti v trgovini ne kupimo vsega, kar nam ponujajo. Vendar pa med mimoidočimi nekateri poiščejo neiskren izgovor, ki me navda z občutkom, kot bi se naslajali nad svojim položajem. Ta je logično malce višji od mojega. Tako mimo mene redno hiti neka gospa z obljubo, da bo časopis kupila, ko dobí penzijo. To naredi vsak mesec in raje bi videl, da ne bi nič rekla. Časopis sem ji dvakrat dal v dar, ker je ob obeh priložnostih omenila, da nima drobiža, in da mi bo plačala, ko ga bo imela. Ampak na svojo obljubo je preprosto »pozabila«, zato se tokrat, ko se je ponovno izgovorila na penzijo, nisem mogel zadržati in sem ji zabrusil, da mi bo takrat zagotovo plačala tudi tista prastara izvoda.

Bogdan

Dogodki:

NADEBUDNI GLASBENIKI

Do glasbenih delavnic je prišlo tako rekoč slučajno, čeprav je pred mojim prihodom skupina že obstajala. Postal sem nov mentor, čeprav vemo, da slučajev ni. Glasbena delavnica sicer poteka ob sredah med 12.00 in 14.00 in to na lokaciji Kraljev na Pražakovi. Zamišljena je kot dve uri pogovora, muziciranja, petja, učenja glasbe, poučevanja glasbe, druženja in predvsem druženja z instrumenti. Srečanja glasbenic in tudi glasbenikov potekajo brez predhodnih najav, redko z vnaprejšnjim dogovorjenim aranžmajem ali programom. Vse skupaj izgleda bolj kot druženje sproščenih Kraljev in Kraljic, ki z namenom preganjanja dolgega poprimemo za instrumente in se pogovarjamo. Ni določeno, ali vsak sam zase ali vsi v en glas, seveda z uporabo različnih glasbenih izrazov. Razumemo se celo, ko kdo zapoje v kakem nam neznanem jeziku ali brez vnaprejšnjega napisanega besedila. Izhodišče in tudi vodilo glasbenih Kraljev in Kraljic je, da zna vsak, ki pride, zaigrati kak komad na tolkala (činele, boben, darbuka, bongos...). Recimo, da to vsak obvlada, saj smo še nedolgo tega taborili skupaj z medvedi in sovami po raznih jamah, pa tudi z nam zelo dobro znano človeško ribico. V arzenalu naše skupine se nahaja ena skupna kitara, kitara, ki je last udeleženca Poldeta, indonezijski boben,



foto: arhiv KU

Urškina last, in par tolkal manjših dimenzij za notranjo uporabo. Ob tej priložnosti vabim vse, ki posedujejo neuporabne in/ali neuporabljane instrumente, da nam jih dostavijo v začasno popravilo ali vsaj v začasno varstvo, da nam bodo srede minevale še hitreje. Morebitnim darovalcem se vnaprejšnjemu zahvaljujemo in jih vabimo, da se nam pridružijo. Zahvaljujem pa se tudi ostalim prostovoljcem za sodelovanje,

kavo in sendviče. Skratka, vsi, ki vam glasba kaj pomeni, ste vabljeni, da se nam pridružite, nam morda podarite kak nebodigatreba instrument (ki je lahko tudi glasen) – klavir sintisajzer, veliki bobni, harfa ..., da v stolpnico na Pražakovi vnesemo glasbo kot trenutek in trenutek kot večnost.

Tomaž Vlahovič, mentor

VEČ KOT SAMO NOGOMET

Leto 2014 smo pokopali, naj živi 2015. O uspehih Kraljev ulice na športnem področju v lanskem letu je bilo že veliko napisanega in izrečenega, zato začnimo športno tudi leto 2015. Kadar koli se začne novo leto, nas žene naprej želja, da bi bilo še boljše, kot na primer prejšnje. Polni smo želja in načrtov. Kralji ulice smo tudi v novo leto stopili polni športnih načrtov, ki pa so žal povezani z denarjem. Vlada je že na začetku leta pokazala, kje in na čigavih plečih bo varčevala – tj. na najšibkejših in najbolj pomoči potrebnih. Otrokom ukinja učne pomoči in prepotrebne brezplačne učne programe, klesti po socialni in poskuša privarčevati na tistih, ki so že itak na robu lakote. Bravo Cerko in ekipa, samo da so vaše zadnjice polne. Tudi razni programi v dobrotelčnih društvih bodo ostali brez

podpore države in s tem brez možnosti preživetja. Še sreča, da obstajajo ljudje, ki delajo s srcem in ne gledajo izključno nase. Šport na Kraljih bo kljub vsem rezom obstajal tudi v letu 2015. Rekreativna v balonu ob sredah teče naprej nemoteno, tudi smučanje v Krajski gori najverjetneje bo, nogometaši pa bomo zelo verjetno spet igrali v ligi Forzza in na nekaj turnirjih. Kluba Maribor in Olimpija nas še vedno podpirata z možnostjo brezplačnega ogleda tekem in zagotovo se bo našlo še kaj. Smo preklemano trdoživi in ne poznamo predaje. Lep športni pozdrav in polno športnih aktivnosti vam želim v letu 2015.

Mitja Križančič



PONEDELJKOVE KREATIVNE DELAVNICE SE PREDSTAVIJO

KAJ? Kreativne delavnice z Redo in Uršo

KJE? Dnevni center Kralji ulice

KDAJ? (Skoraj) vsak ponedeljek ob 12. uri in 12 min

ZA KOGA? Za vse ustvarjalne duše in tiste, ki bi to rade postale, vse osamljene in tiste, ki to niso, vse zaspane, zato da se zbudijo, tiste, ki se nimajo kam dat, in tiste, ki želijo samo poklepetat!

ZAKAJ? Ker menimo, da se v vseh nas skriva velika mera talentov in kreativnega razmišljanja, in ker smo to nekateri morda že davno pozabili. Ker smo pozabili tudi na duše stvari, ki sprva izgledajo neuporabne, in ker smo pozabili, da zaposlitev rok pomeni zaposlitev misli, ki skupaj s prijetnim pogovorom vodi do boljšega počutja in razpoloženja! Pozabljeno kreativnost prebujamo s predelovanjem starih reči, poslikavo neuporabnega in umazanega tekstila iz Kraljeve garderobe, izdelovanjem stripov in kolaža ter praznikom ustreznih okrasov.

Ne pričakujemo nikakršnega umetniškega znanja ali izrazitega talenta, le kopico ustvarjalne volje.



foto: Žigažaga

Delavnice že potekajo, nekateri izdelki so ovekovečeni, kot že rečeno, pa ste vabljeni vsi zainteresirani, ki se navdušujete nad kreativnim izražanjem.

R&U



foto: MG



foto: Žigažaga

ZAHVALA

Zahvala Mladim ekspertom kadrovske stroke Implico za nenadejano, a slastno pogostitev.

KU



foto: MG

PISMA IZ DTO-JA

PRVO

Draga mama, pošljam ti svoje prvo pismo. Najprej bi se rada opravičila tebi in očetu, ker sem se tako grdo obnašala, preden sem prišla sem, na oddelek za detoksikacijo, na Zaloško v Ljubljano. Tu bom na zaprtem šest tednov, potem bom napredovala na polodprti oddelek, nadstropje nižje, za dolgih osem tednov. Upam, da mi bo uspelo. Mora mi uspeli, ker je to edina možnost, da končno zaživim trezno življenje.

Ko sem prišla, sem doživela velik »kulturni šok«. Vse moje stvari so natančno pregledali in mi jih nekaj odvzeli, na primer robčke za brisanje rok, ki so vsebovali alkohol. Se pravi, da gor, na oddelek, nisem smela vzeti vseh pripomočkov za osebno higieno, ki niso bili originalno zaprti.

S terapijo, ki mi jo dajejo vsak dan, sem kar zadovoljna. V sobi sem še z dvema puncama (soba je triposteljna). Ena mi deluje zelo nezainteresirano za zdravljenje, občutek imam, da ne bo dolgo zdržala tukaj. Za pravila se ji več ali manj fučka in osebje tega tukaj pač ne tolerira.

Na oddelku se veliko smejim, včasih mogoče res malo preveč, tako da me osebje opozarja. Ali res še niso slišali, da je smeh pol zdravja???

Na steni visita dva zelo natančna urnika, eden je obešen na hodniku, drugi pa v skupni sobi, kjer se družimo in kjer trikrat dnevno jemo. Vmes je strogo določen čas za malico. Sadje sicer lahko jemo, kadar želimo, le na skupinah ne. Skupine pa so številne. Z njimi sta najbolj natrpana ponedeljek in torek.

Skupine so: kinezioterapija (psihologija telesa), socialne spretnosti (kjer se učimo, kako reagirati v določenih situacijah), veliko je tudi delovne in likovne terapije (na kateri ustvarjamo različne izdelke, ki jih sami izdelamo) in še mnogo zanimivih skupin ... Skupina delovne terapije mi je prav posebej ljuba, ker se mi zdi, da mi gredo te stvari dobro od rok. Veliko se ukvarjamo tudi s športom.

Vsak večer si moramo vnaprej splanirati dejavnosti, ki jih bomo



Lea Artist Mihalič

naslednji dan na minuto, celo sekundo natančno uresničili v sobi, v tišini pri mizi. Vrata sobe morajo biti na stežaj odprta, da lahko pacient, ki ima tisti teden funkcijo kulturnika, kontrolira, če izvajamo svoje plane pošteno, točno in če slučajno ne ležimo v postelji ali pa spimo, kadar bi morali opravljati svojo obveznost. Brisače in halje gredo po kopeli v čistilnico psihiatrične bolnišnice v Ljubljani. Naše lastne obleke pa nam perice (to je ena izmed funkcij, ki jo dobiš kot pacient) v pralnem stroju operejo in posušijo v sušilcu. Po oprani rundi lahko samo upamo, da naših cunj niso obarvale ali jih pa skrčile do te mere, da jih ne bomo več mogli nositi. Večinoma se to ne zgodi in se njihov trud obrestuje.

Draga mama, zaenkrat se imam tukaj dobro, kriza se še ni začela in upam, da bo do nje prišlo čim kasneje.

Draga moja mamica, zaenkrat je to vse, kar sem vama želela sporočiti, zelo te imam rada, očeta pa tudi.

Nasvidenje drugič, vaša Silva

PISMO BRALCA

Samo stal je tam. Držal kupček časopisov in me gledal. Nevsiljivo je dejal: »Časopis Kralji ulice?«

»Ne, hvala,« sem dejal in nadaljeval svojo pot. Pri sebi sem pomislil, da je to samo še en berač. Odpeljal sem se domov. Poljubil družino, nekaj pojedel in sedel pred televizijo. Naenkrat sem v mislih zagledal tiste oči. Šele sedaj sem videl žalost v njih. Želel sem jih odmisлити, a nisem mogel. Zamislil sem se. A je res pravično metati vse brezdomce v isti koš? Kot najstnik sem imel slabo izkušnjo, ko so me na poti v šolo obstopili brezdomci in silili vame, da jim dam denar. Vsi so smrdeli po alkoholu, eden izmed njih je držal skoraj prazno steklenico vina in opletal z njo. Zbežal sem. Od takrat nosim v sebi to podobo brezdomcev. Pijanih nasilnežev. Ampak ..., a so res takšni? Ta zagotovo ni bil. Imel je iskren, čeprav žalosten pogled. Zakaj ga sodim zaradi dogodka, ki se je zgodil pred 25 leti z nekimi drugimi ljudmi? Je to pošteno? Zamislil sem se. Najlažje se je obrniti stran. Sedem za računalnik in vtipkam »kralji ulice«. Prebiram stran, klikam

link za linkom. Ustavim se na zavihku »časopis«. Šele tam izvem, da je ta oseba plačala pol evra za vsak izvod, ki ga je imela v rokah, da prodaja izvod za en evro, od tega teh 50 centov, ki jih zasluži, ostane njemu. Ni berač. Delavec je. Tako kot jaz se poskuša prebiti iz dneva v dan, le da je njemu težje. Veliko težje. Zakaj se nisem ustavil in kupil časopisa? Evro lahko pogrešam. Začnem računati, koliko časopisov mora prodati za skodelico čaja, za sendvič ..., koliko si mora pustiti za nakup več izvodov časopisa, da bo lahko ponovno stal na svojem mestu in ponujal izvode mimoidočim, ki ga ignoriramo. Ne morem pozabiti teh oči. Oblečem se, sedem v avto in se odpeljem tja, kjer je stal »Kralj«. Ni ga več. Počutim se grozno. Vem, da mu moj evro ne bi pomagal veliko, a zagotovo več kot evro, ki mu ga nisem namenil. Kolikor mi dopušča čas, se poskušam vračati na njegovo mesto. Upam, da še srečam tega »kralja kraljev«. Prijazen pozdrav.

Bojan



foto: osebni arhiv

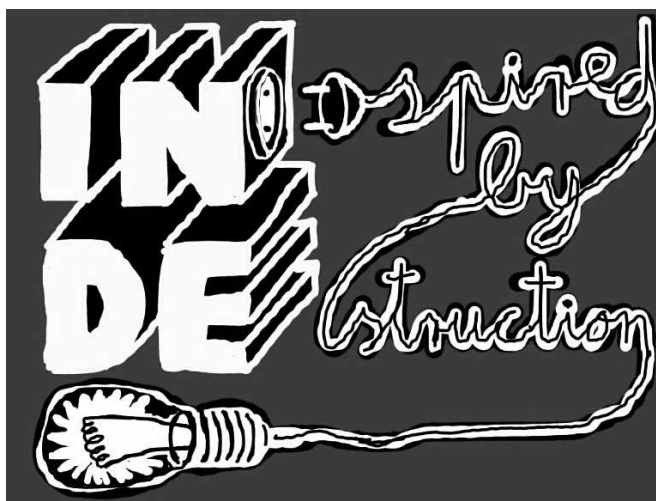
Sol in Koper:

INSPIRED BY DESTRUCTION

biba.koper@gmail.com

V tokratnem članku bom (o)pisala trenutno dogajanje v Kopru, v Istri pod Slovenci. Ker želim besedo speljati stran od prisilnega zaprtja Dnevnega centra za brezdomne in socialno ogrožene osebe DBI, ki sedaj zaradi želje župana, da se brezdomni ne bi nahajali v strogem centru turističnega mesta Koper, deluje improvizirano in se zagotovo ne bo »zaprl«, bom danes raje pisala o veliko bolj pozitivni temi. O temi, ki mi je blizu. O temi, ki jo imam rada. In sicer – o mladih. Skozi skoraj štiri leta trajajoče delo v DC sem imela priložnost in čast sodelovati z mladimi nadobudneži, iz katerih so delavnost, vnema in strast do ustvarjanja kar vrele. Nalezla sem se vse te strasti, ki je nekako ostala podobna tisti iz mojih mladih let. Bila sem mlada, nezadovoljna s sistemom, katerega del sem – ne po lastni želji – pač bila. Mladost je nekaj najlepšega na tem svetu. Vsakogar, ki mlade tlači v okvirje, jim ne dovoljuje, da bi se izražali, da bi svobodno ustvarjali in bili že po *defoltu* vsaj malce uporniški in razmišljujoči, bi mu bilo treba soditi kot serijskemu uničevalcu prihodnosti.

Da je v MKC (mladinskem kulturnem centru) zavel nov veter, je bilo čutiti že nekaj let, a zagotovo najbolj izrazito kaki dve leti nazaj. Mladi so vedno težje (so)delovali z upraviteljem prostorov, ki je sicer nekakšna slovenska legenda. Žal je javna podoba legende povsem v neskladju z zasebno resničnostjo osebe, ki je z mladimi delovala proti mladim. Početje je bilo sramotno in ponižujoče za slehernika, ki je želel tam početi kar koli, kar ni bilo v skladu s prepričanjem »glavnega«. Posledično je pričelo v vrstah mladih vreti. In vrelo je kar nekaj časa. Na tisoč stopinjah. Izbruh nezadovoljstva se je odvijal tako rekoč pred očmi celotne javnosti in nobena skrivnost ni bila, da je v Klubu prišlo do razkola, do prepada. Mladi že sami po sebi niso najbolj navdušeni nad avtoritativnim pristopom, nad vsiljevanjem idej, ki jim niso blizu, da pa to počne nekdo, ki v javnosti nastopa kot mladinski delavec in nagrajenec na tem področju, ter uživa vso pozornost in spoštovanje, ki ju tak naziv prinese, v resnici pa je na popolnoma drugem bregu, kot oni sami ..., no, to pa je bila kaplja čez rob. Še sploh v trenutku, ko je taisti borec za mladino prostore Mladinskega kluba brez boja in v totalni kapitulacijski petetiki kratko predal občini (sicer lastnici), in kar je najbolj zbolelo – veliko pred dejanskim rokom za predajo ključev. Začudil se je sam župan, ki je tudi podal komentar v smislu, da ne more verjeti. Pričakovali so namreč upor in pritožbe, zato je bil prepričan, da se bo predaja ključev in prostorov zgodila »nekje v letu dni.« Mladim se lahko očita marsikaj, nikakor pa ne neumnosti. In nikakor jih ne gre podcenjevati. Klasična napaka. Vse dogajanje je mlade po dolgem času ponovno povežalo tesneje, kot bi to uspelo sekundnemu lepilu. Že oktobra so zaskotali dobro desetletje zapuščeno in propadajočo stavbo nekdanje zelo uspešne tovarne Inde (invalidske delavnice). Propadajoči objekt je v lasti dveh družb, ki sta v stečajnem postopku, in je zanemarjen. Najprej ga je bilo treba počistiti, potem pa se je vanj vneslo prvi stol, prvo mizo, prvo deko, prvi kup žeblicev. Najprej so delali trije, nato je novica potovala od ust do ust, vsak dan se je pojavil nov mladenič ali nova mladenka, ki je želel/a sodelovati in biti del nečesa, kar je skupna dobrina, kjer ni nihče »šef« in kjer lahko vsakdo ustvarja, razstavlja, koncertira, vadi, se udeležuje okroglih miz, debat in razprav ter ve, da bo deležen



Vid Batista

kvalitetnega sunka kulture, odličnih instalacij vseh vrst – vsega tistega, kar mladim, ki so za odtonek nevsakdanji, manjka. Nevsakdanji, seveda, po nekakšnih vsiljenih normah s strani družbe. Zame osebno je to skupek ljudi, ki nosijo v srcu ogromno kulture, prijaznosti, strpnosti, ljubezni do ustvarjanja in imajo na široko odprte glave. Z njimi in ob njih sem spoznala, kako sem tudi sama – nekdanje hevimetalka, ki je verjela v anarhizem – s časom postala del sivine in opustila vse tisto, kar me je notranje gredo in mi dajalo občutek, da živim. Ko me je pred kakšnim dnevom gospa v trgovini povprašala, zakaj berem to, pokazala s prstom na naslov, in nadaljevala, ali verjamem v nasilje, je v meni vse poskočilo. Med čakanjem v vrsti sem namreč prebirala del teksta, ki sem ga pripravljala za Okroglo mizo, in zagledala se je v naslov: »Anarhizem kot upor režimu«. Tako sva se zaklepetali, da sva se iz trgovine preselili v bližnji lokal, si naročili kavo in razglabljali naprej. Vse življenje je mislila, da anarhizem pomeni sovraštvo in nasilje. Ko sem ji razložila, da so bili prvi borci za delavske pravice tisti, ki so verjeli v načela anarhizma, je bila začudena. Kar dolgo sva klepetali. Na koncu sem ji tekst podarila in ji svetovala, naj si ga prebere. Nevednost nikakor ni blaženost. Nevednost je smrt za alternativno razmišljanje in propad kritičnosti do oblasti, ki nas deli na te in one, na bogate in revne, na lepe in grde, na sprejemljive in nesprejemljive, na normalne in nenormalne, na celovite in invalidne ... in tako v neskončnost. Danes, 5. 2. 2015, na moj osebni praznik, je bila uradna otvoritev skvota INDE, kjer deluje UPI (ustvarjalna platforma Inde). Imeli smo tiskovno konferenco in za tem okroglo mizo z razpravo na temo brezposelnosti in brezdomstva. Poslavljam se od Vas z delčkom teksta, ki so ga zapisali v svojem biltenu: »Naše delovanje temelji na gradnji politike od spodaj v vse smeri in ne na sprevrženi strankarski politiki ali drugih oblikah hierarhičnega delovanja. Naše vrednote so solidarnost, strpnost, harmonično delovanje, samoorganiziranje in skupnostno odločanje brez vsakršnih vodij in avtoritet.« Bodite aktivni. Razmislite o morebitni udeležbi na dogodku, ki sledi 18. marca: Vseevropski protest od svečani otvoritvi novih prostorov Evropske centralne banke.

Vaša Biba

KONFERENCA O MLADINSKEM ULIČNEM DELU

Decembra 2014 je Mreža Mlada ulica v soorganizaciji z Mladinskim svetom Ljubljane v Stari mestni elektrarni organizirala Konferenco o mladinskem uličnem delu z mednarodno udeležbo, ki jo je sofinancirala Mestna občina Ljubljana. Organizirali smo jo v želji po izmenjavi dobrih praks, po priznavanju pomena mladinskega uličnega dela ter celostni obravnavi problematike druženja mladih na javnih površinah s strani vseh pomembnih deležnikov. Prvi sklop je vseboval teoretične in raziskovalne prispevke, kjer so sodelovali Mreža Mlada ulica, Caritas Graz, New Prevent, Združenje DrogArt, Zavod Salesianum, EO Skala ter Zavod Misss, drugi sklop je zajemal predstavitev praks uličnega dela s strani vseh pomembnih deležnikov, tretji je bila okrogla miza.

V uvodnem prispevku smo predstavili širšo sliko o značilnostih in procesih, ki zaznamujejo obdobje mladostništva v kontekstu današnje družbe. Mladinski ulični delavci moramo te procese dobro poznati in razumeti tako vlogo posameznika kot strukturna razmerja v družbi. Mladi so heterogena skupina, pa vendar prepoznamo značilnosti, ki veljajo za večinski del populacije. Mladostniki na višku biološke, čustvene in intelektualne moči iščejo odzive in gradijo identiteto. Ob neodzivnosti družbenih sistemov družine in šole ter spremenjenih razmerjih vzgojnih institucij jih mladostniki iščejo povsod drugod, tudi na ulici. Ta postaja presečišče vseh štirih za mladostnika najbolj pomembnih sistemov: družine, šole, vrstnikov, medijev ter tako prostor mnogih vzporednih procesov. Vsi sodelujoči menimo, da morajo programi mladinskega uličnega dela ohraniti in spoštovati posameznikovo svobodo in avtonomijo, obenem pa izhajati iz potreb mladih, ki naj bodo aktivni protagonisti programov. Mladinski ulični delavci moramo postati glas tistih, ki nimajo glasu, ter prenašati zadeve z ulice v širšo javnost in politično delovati za mlade v najširšem pomenu besede.

Na konferenci se je obravnavalo tudi družbeno dimenzijo javnega prostora, ki je bil zgodovinsko formiran kot odprt prostor. Njegova funkcija se skozi čas spreminja, venomer pa se sooblikuje ob aktivnosti uporabnika prostora. Predstavljen je bil kritični pogled sociologa Baumana, ki sodobne urbane prostore deli na olikane in neolikane. Slednjih je v sodobnih mestih vse več; so pa to prostori,



foto: Denis Džordević

ki spodbujajo zgolj akcijo, interakcijo med ljudmi pa znižajo na minimum. So nasprotje kolektivnega in skupnosti, mednje pa sodijo nakupovalna središča, železniške postaje, kinodvorane, razstavni prostori, bencinske črpalke ipd. Nasprotno pa so olikani kraji tisti, ki interakcijo že z urbanistično zasnovno in infrastrukturo omogočajo in spodbujajo. Mednje lahko prištejemo parke, igrišča, dvorišča. Takšen javni prostor ima za mlade izrazito socializacijsko funkcijo in je hkrati prostor zabave. Vendar v praksi na javnih prostorih opazamo proces, ki ga teorija poimenuje »marginalizacija uporabnikov«. Gre za proces institucionalizacije urbanega strahu, ki proizvaja »prikazen nevarnih ulic«. Posledično to privede do porasta varnostnih ukrepov, kriminalizacije in militarizacije. Z ograjenim, zastraženim in nadzorovanim prostorom javni prostor postane varnejši, a za ceno svobode. Takšni posegi pa lahko uporabnike tudi preženejo. Mladinski ulični delavci se marginalizacije določenih uporabnikov zavedamo, zato je pomembno, da opozarjamo, da so tudi oni del skupnosti ter da javni prostor v osnovi ne sme delovati izključevalno, ampak mora dopuščati aktivnosti, ki izhajajo iz želja in potreb uporabnikov (tudi mladih), ki jih je treba vključiti v sooblikovanje in načrtovanje.

Osrednji del konference je zavzemala predstavitev različnih praks uličnega dela z namenom spoznavanja različnih načinov dela in hkrati prepoznavanja vzporednic in razlik med njimi. V prvem delu so prakse predstavljali mladinski ulični delavci iz

naslednjih organizacij in projektov, ki delajo s ciljno populacijo neposredno na terenu: Mreža Mlada ulica, Bob Geto ft. Tobalko Vila, DrogArt s projektom Izberi sam, Alpin, MC Velenje, New Prevent in Caritas Graz. V drugem delu pa so odločevalci in drugi pomembni akterji s področja mladinskega (uličnega) dela predstavljali svoje (ne)posredne prakse, povezane z mladinskim uličnim delom: Urad za mladino Republike Slovenije (URSM), Mladinski svet Slovenije (MSS), Urad za mladino Mestne občine Ljubljana, Mladinski svet Ljubljane (MSL) in Policijska postaja Vič. Konferenco je zaključila okrogla miza. Na njej so sodelovali Žiga, predstavnik mladih iz Velenja, Lina in Urban, predstavnika mladih iz Ljubljane, Klemen, predstavnik mladih iz Cerklj na Gorenjskem, ki se občasno zabava tudi v Kranju, Mitja Gregorčič iz Mladinskega centra Velenje, Dejan Pišot, New Prevent Koper, Nežka Agnes Vodeb, Mreža Mlada ulica, Viktor Bauer, strokovni sodelavec za varnost – predstavnik trgovske hiše Maxi, in Tomislav Plavčak, predstavnik Policijske postaje Vič. Moderatoriki okrogle mize sta udeležence vodili skozi uro in pol dolgo debato, v katero so se z vprašanji in pripombami vključevali tudi posamezniki s tribune. Debata se je vrtela okoli vloge mladinskega uličnega dela v posameznih mestih, težav izvajalcev mladinskega uličnega dela, želja in potreb mladih ter potrebe po uredbah o omejevanju zbiranja mladih na javnih površinah, uredbe o prepovedi pitja alkohola na javnih površinah in podobno. Mladi so izrazili

potrebo po zbiranju, saj jim skupina daje občutek varnosti, ki pa je, kot je poudaril tudi predstavnik policije, lahko lažen. Motivacija mladih za aktivacijo in iskanje oz. ustvarjanje novih oblik druženja je manjša, saj potrebujejo takojšnje rezultate, da bi motivacijo obdržali. Mladi radi sodelujejo pri oblikovanju aktivnosti in prostorov za preživljanje prostega časa, vendar pa mora biti za usklajeno delovanje na tem področju izražen interes vseh deležnikov; mladih, mladinskih uličnih delavcev, odločevalcev in financerjev ter širše javnosti. Izpostavljen je bil vandalizem mladih, ki ga je mladinsko ulično delo zmanjšalo, vendar ne tudi preprečilo. Za preprečevanje vandalizma je po mnenju večine govornikov na okrogli mizi treba iskati alternativne rešitve, tudi s sofinanciranjem mladinskega uličnega dela s strani lastnikov prostorov zbiranja mladih.

Za konec so mladi izrazili potrebo po mladinskem uličnem delu, obenem pa po programih, ki bi njihovo druženje obogatili, ne preganjali.

MMU



raziskava	ESPAD 99 LJ	ESPA 02
	1. letniki	4. letniki
Marihuana	32,5	50
Pomirjevala	8,2	10
Ekstazi	4,4	1
Amfetamini	1,9	1
Kokain	1,8	1
Heroin	2,4	1
Alkohol	92,1	1

foto: Denis Djordević

019
KRALJI
ULICE

KOFETKARJA, 1. DEL

Ko se zjutraj zbudiš, kam bi šel? Do sosednje sobe. Tam je vedno nekdo, ki še spi ali pa tudi ne ... Potrkaš. Boš pivo? Prezgodaj. Boš ti vino? Ne še. Ne, ustaviva se na kavi. Zakaj pa ne?!

»Mir imamo v hiši, mar ne?« »Ja, zdaj z novo ekipo ga imamo res.« To – vam povem – je čista resnica. Pet nas živi v tej hiši. Vsak ima svojo sobo, souporaba kuhinje in kopalnice in to je to. V bistvu se sploh ne vidimo, ker nas ali ni doma, ali pa visi vsak v svoji sobi pred TV-jem s tistimi par postajami, ali pa kot Taubi bere kakšno knjigo, ker se je TV-ja že prekleto navečičal.

»Veš, včeraj je modrec iz pritličja spet nekaj sral čez čistočo.«

»Dobro, ne bomo se zdaj ubijali zaradi malenkosti. Ta modrec v primerjavi z bivšima niti ni sinje moder.« Prav ima. V prejšnji ekipi je bil pekel vsakodnevnaj raj v hiši. Zdaj pa tak mir in spokoj, da bi ga lahko z nožem rezal. Pa vseeno ... bi se dalo še malo več miru? »Kam, blagostanja med nami klošarji ni!« Čeprav marsikdo vztraja, da ni klošar, kljub temu da živi v hiši Kraljev ulice. Ja, kaj pa si? Direktor? Doktor? Policaj? Le kako se ne moreš sprijazniti z dejstvom, da živiš v hiši socialno ogroženih in klošarji so socialno ogroženi – vsaj po najinem mnenju. To drži kot pika na koncu stavka.

Hudiča, kava v skodelici se prazni. In potem? Bomo videli. Zdaj je zima in ni še čas za delo na vrtu. Hiša je pospravljena in ja ne bomo čistili čistega. »Kdo pa jo je nazadnje očistil?« »Ta novi!« »Ne me jebat, zakaj pa on?« »Bilo mu je dolgčas in se je lotil.« Ni kaj, ekipa očitno kaže neki novi zanos, ki bo, upajmo, tudi



Tjaša Žurga Žabkar

ostal in da se le ne bi komu dvignil nos in ne bi začel izigravati nekega diktatorja. Čeprav je Taubi hišo glede na našo starost in berle in invalidnost in bog si ga vedi kaj še poimenoval *bolnica Franja*, se morda počasi preobraža v vilo mirnega sožitja. Do kdaj? Upajmo, da tega *kdaj* ne bo nikoli, čeprav ...

V hiši smo in tu bomo ostali. Tako da se ve.

N2 in Taubi



foto: F. Virant

Gostujoča kolumnistka:

Renata Šribar

PRETEKLOST V SEDANJOSTI ZA PRIHODNOST

020
KRALJI
ULICE

Glasbenik klasike, moja generacijska »kohorta«, znani neznanec, s katerim me veže oddaljeni, nezanesljivi spomin na srednješolska leta, skozi *fejsbuk* postane manj neoseben. Nostalgija je njegovo občutje ob spominu na gimnazijo. Dogodek je sprožilec še enega podobnega, tokrat bolj nedavnega spomina. Z njim se odvije klopčič zapletenega razmišljanja o sledeh, ki jih preteklost pušča v sedanjosti. Pred poskusom ponovnega razvitja zate, ki bereš, in zase, bi hotela opisati prizor. Pridem do avta, parkiranega nekaj minut hoje od stanovanja v domačem stanovanjskem naselju. Pred hišo na cesti, ki zamejuje skupino blokov in kjer običajno parkiram, stoji moj bivši sosed. Nobeden od naju tudi zdaj ne živi prav daleč od domače ulice iz otroštva. »Kako si?« vpraša. Odrnem, da dobro, in v tistem trenutku sem res dobro, tu, sredi prekucniškega obdobja in vsakdanjih vzrokov za jezo. »Ja, tudi jaz, samo časa nam nekam zmanjkuje, ali ne?« Ne glede na to, ali misli na pospeševanje časa v neoliberalnem kapitalizmu ali na najino starost ... ali celo na nakazujoči se manko časa za preobrat toka destrukcije, se strinjam. Odidem še bolje razpoložena, še bolje pripravljena za stresno soočanje s svetom, kakršen je postal. Za vsako ceno, si samozavestno rečem, a samo življenje vanjo ni vključeno. Kajti edino zanj sem pripravljena tudi goljufati, kar pomeni: hoteti zmago v boju na življenje in smrt s terminalno manipulacijo, edino, ki jo zavestno hočem in tudi zmorem. (Šele deset dni je od pariškega pokola in ne vem, zakaj med žrtve prištevajo samo pobite s strani teroristov, ki so to po kompleksnih silah razmer; šele deset dni je in zato ta preplet motivov s strani kapitala diktirane vsakdanjosti in možnosti smrti v fatalnih razmerah.) Kje sem ostala in kaj sploh pišem, esej, zgodbo, blog, refleksijo za prijateljice in prijatelje? Recimo, da slednje, kajti ne zmorem discipline tradicionalnega literarnega kanona v nobeno od možnih smeri, ne. Predaleč sem že zašla, čeprav je smoter pisanja še vedno nespremenjen. Odnos med preteklostjo in sedanjostjo v neki intimi, nekem osebnem življenju, ki gotovo, kot se je pravkar napletlo, ni brez aluzij na širše okoliščine naših osebnih razmer. (»Kaj misliš, se pripravlja na vojno?« me je vprašala prijateljica. »Po moje se pripravlja nova civilizacija, ki jo prinašajo naše notranje spremembe in vzpostavljajoči se družbeni ustroji drugih delov sveta.«)

Kako že se je zapisalo Bergsonu? Preteklost se uvija v sedanjost in se skupaj z njo širi z novimi pomeni. Edini spomini, edina razmerja preteklosti, ki se v sedanjosti razpoznavajo kot čudež in bleščanje biti, so zaznamovani z občutji bližine ali z željo po njej. Neobremenjeni so z dogodki, ki bi bližino-željo zaznamovali z izkušnjami vsakdanjosti, prinašajoče zapleteno sprego odbojnosti in privlačnosti, pripoznavanja in odklanjanja. In potem se zdi resničen čudež, ko desetletja medijo okoliščine do mere, skozi katero se oddaljena naklonjenost lahko podvrže testu realnosti, četudi ta vključuje zgolj izmenjavo nekaj prijaznih besed, ki te potrdijo v tvojem aktualnem bivanju in naravnosti.

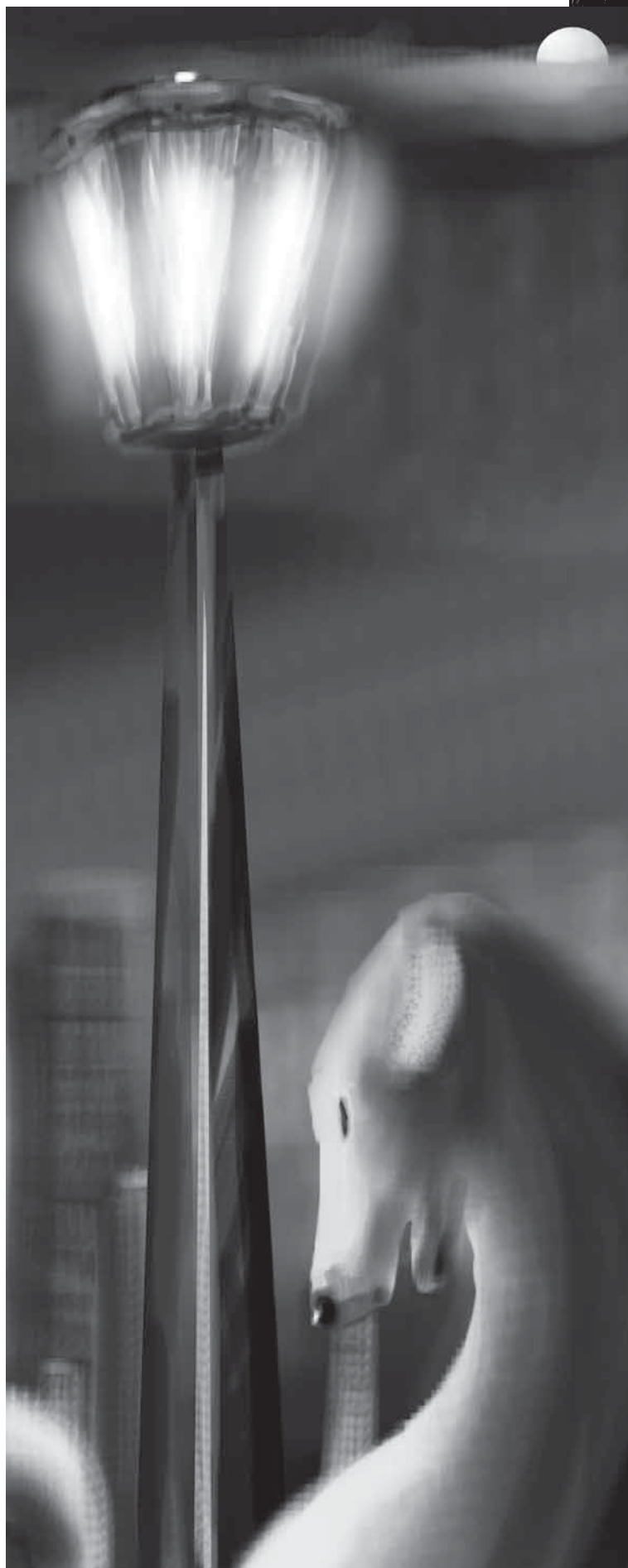
Po drugi strani pa je tu tudi polzavedno občutje groze, strahu, pričakovanja kataklizme, ki se je zgoščevalo kot delujoča črna



foto: Žigažaga

luknja med leti naših življenj, polnih izkušenj, metaforično povedano, medsebojnega kanibalizma, hotenega ali nehotenega, načrtovanega ali spontanega, zavestnega ali nezavednega; vse to, spočeto v samoosredotočenosti in izpolnjevanju destruktivnih družbenih zapovedi in predpisov, kulturnih norm in trendov. Napetost in preplašenost, mar to ne oblikuje zatajevanje, a prevladujoče mimike naših obrazov, ki se nam v trenutkih poznovečerne ali nočne utrujenosti v polsnu razkrivajo kot bežni, neulovljivi pobliski nekakšnih Munchovih, Dalijevih (grafike po motivih Dantejevega Pekla), Goyevih spak?

V dneh, ko se zdi, da bi moral zavreti upor množičnih in globalnih razsežnosti proti diktaturi kapitala in matricam oblasti, je pogosto slišati sledeče: kaj se toliko piše in komentira, nujna so dejanja. Toda ali niso besede sprožilke delovanj, oblikujoče svet v obrisih, ki se mu ta dejanja prilicijo? Kakšne besede so pripuščene v javni prostor, kakšen svet se pretežno vzpostavlja skozi njih, mislim, da je to najbolj pomembno. Toda prostor-čas je skozi besede zaprt za širitev preteklih naklonjenosti (do ljudi in sploh vsega obstoječega) in skladno s tem zaprt tudi za dobro življenje. V nasprotju s tem je odprt za uvijanje pretekle groze in strahu v izkušnjo sedanjosti ne glede na ideološki ton besed. Zdi se, da se obeta smrt. In ker se zdi, da se obeta smrt vsega, ne le tistega, kar zavira življenje, želimo samo še nekaj preprostega, kar bo nasprotovalo klicu obče destrukcije na mnogoterih ravneh in v mnogoterih oblikah. Želimo življenje, ki se ga da živeti (*hommage* Judith Butler in njenemu *viable life*). Samo v takšnem kontekstu bo tudi nekako univerzalno smiselno, da bo edina sploh zamisliva manipulacija, ki si jo lahko pripišemo, manipulacija v terminalnih okoliščinah. Dokler teh ni, naj bo naš boj korekten in transparenten, boj izpovedanih in odgovornih metod in za skupnost dobrih, na deklariranih pravicah in svoboščinah utemeljenih ciljev. Če zmagujemo, žvižgačke in žvižgači, v že prav nemogoče strukturiranih medosebnih odnosih in vladajočih razmerjih moči-oblasti, potem bo kmalu tudi vsem v bližnji in širši okolici jasno, da je še vedno vredno živeti, da je še vedno vredno truditi se, se boriti v vsaki situaciji posebej za dogovorjeni in potemtakem skupni etični in zakonski prav.



Severa

Žigažaga in Marre Čarre:

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ ŽIGAŽAGA

NAJINI PSI SO ŽE ZAVOHALI,
KAKO PRIHAJA POMLAD
IN JU RAZGANJA,
V ZMRZALI BI TAVALA,
SAMO DA POTEŠITA
SVOJE NAGONE.
IN TI, ŠE VEDNO SI ZAPEČKAR.
JAZ PA NAJ ČAKAM,
DA POMLAD MINE,
DA SE BOŠ MORDA SPOMNIL,
KAKO DOBRO JE, ČE NISI SAM.

MALI KRALJ MARRE ČARRE

LETO SE JE OBRNILO V NOVO ...
ZEMLJA JE ZAKLJUČILA SVOJ KROG.
NA PRAZNO LUNO ZAČUTIŠ,
DA SONCE JE ŠE VEDNO BOG.
PSI NAM NISO PODREJENI,
ZATO ZAČUTIJO POMLAD IN GONEŽ.
NE ČAKAJ ME,
NAJ POMLAD RAZGONI TE DO OBISTI,
NE ČAKAJ ME,
KER OD TEGA NI NIKAKRŠNE KORISTI.
VSAK JE SAM ...
A NE TAKRAT, KO SVA SKUPAJ.
IN KRUŠNA PEČ JE ZAKON.

Kraljevi recenzor:

ANIMATEKA

Koncem lanskega leta je bil izveden, enajsti po vrsti, animirani filmski festival. Izmed vseh ljubljanskih festivalov mi je najljubši, saj nanj resnično nestrpnost čakam, in nikakor ne gre mimo mene, kot se mi to občasno zgodi z ljubljanskim Liffom. Animateka se je tokrat predstavila s približno 400 animiranimi filmi, od kratkih pa do celovečercer, od resnih pa vse do eksperimentalnih poizkusov filmskega ustvarjanja. Seveda že drugič zapored ni spregledala filma režiserke Špele Čadež - Boles. V njem se zgodi zanimiv preobrat, ki ga je uglasbil Tomaž Grom.

Pokazalo se ga je kot slovensko animirano klasiko, ki je ljubitelji vseh risanih in domišljjskih likov ne bomo pozabili. Vsesplošno animatečno vzdušje je popestril umetnik, japonski stripar, oblikovalec in ilustrator Akinori Oishi, ki je »kriv« za obliko promocijskega materiala tokratne Animateke. Njegova razstava, ki smo si jo v času festivala lahko ogledali obiskovalci Kinoteke, je bila v slovenskem prostoru več kot le nekaj posebnega. Razstavo si si namreč ogledal preko tabličnega računalnika, ki si ga dobil v uporabo



foto: Žigažaga

pri šanku Kinoteke in znotraj same slike, ki si jo lahko videl s prostim očesom, si s pomočjo tabličnega računalnika lahko videl animacijo.

Žigažaga

OTROK APOKALIPSE - AVTOBIOGRAFSKA MONODRAMA TOMA GOLOBA

Predstava je bila izvedena 3. 12. 2014 na Pedagoški fakulteti. Tomo, strah me je! Odprl si se in se dal v vsej svoji ranljivosti na pladenj. Gledalci te nismo požrli, nismo upali! Prej si nas utišal s šok terapijo. Avtobiografska monodrama je govorila skozi ritem tvojih gibov, glasnost, rezajoče poglede, tišino in glasbo. Sebi v žilo si zapičil iglo, a zbolelo je mene, saj sem sočutila s tvojo zgodbo. Avtentičnost je špricala po krogu in nisem vedela, kje se bo ustavila. Včasih, ko grem v gledališče, je lažje, ker si nevede šepetam: »Pa saj ni resnično.« Tokrat nisem mogla pobegniti v namišljene svetove, pribil si me ob svojo osebno resničnost! Čeprav se druživa že leto dni in sem večino zgodb slišala s kuliso sonca, dežja, snega in žledu, se me je še vedno dotaknilo. Razgalil nisi le sebe, spet si razgalil tudi mene in moje videnje tebe.

Milka Podobnik



foto: Bojan Dekleva

TUGOMER, SNG DRAMA

Vsak izmed nas ima vsaj delno predstavo o tem, kdo je Tugomer. Vsi smo se v šoli učili o njem in o tistih časih, o pokristjanjevanju. Tokrat so ta čas in to zgodbo na odru prikazali v SNG Drama. Zgodbo, ki jo je napisal Fran Levstik, za oder pa priredila dramaturginja Žanina Mircevska, so odlično odigrali številni znani slovenski igralci, v glavni vlogi Tugomerja je blestel Branko Šturbej. Drama prikazuje tisti del dogajanja, ko Tugomer skupaj z drugimi predstavniki slovenskega ljudstva odide na pogajanja z Nemci, kjer jih pričaka zaseda. Ko se kot eden izmed edinih preostalih vrne domov, ga tam sprejmejo kot izdajalca. Scena je minimalistična in oblačila/kostumi so zelo neizraziti, tako da je bilo vse dogajanje skoncentrirano na dialoge, vendar pa še zdaleč ni bilo dolgočasno in gledalec se je z lahkoto vživel v zgodbo.

Ana B.



foto: Peter Uhan

GOTSKA OKNA, STUDIO MESTNEGA GLEDALIŠČA LJUBLJANA

Takole. Čaj smo že do polovice spili, mi trije po predstavi v Petkovšku, in se sprašujemo, ali je bilo lepo. No, ne ravno, si rečemo, ta beseda ni najbolj ustrezna. Toda na hodniku smo vendarle ujeli, kako je neka obiskovalka rekla svojemu prijatelju: »Ali ni bilo lepo!?«

Bolj kot da je bilo lepo, je bilo doživeto. Za igralca in za nas. Njima, igralcema, moškemu in ženski, so se dogajala čustva, kar je bilo videti tudi na njunih telesih. Njemu so se v nekem trenutku napele žile na vratu, ja, in na rokah tudi, njej pa so se solze zares lesketale, ko je zajokala. Hotela je oditi, on pa jo je ujel, jo objel in zaobjel čustvo, ki je bilo med njima. No, a to je bil edini trenutek, ko sta bila vsaj nekaj časa skupaj, v toplem stiku, kot da ljubezen med njima živi.

Drugače pa ... bila je tema, plamen med njima je bil tam ves čas, kot pri petrolejki, ko zagori, nastane velik ogenj, potem pa ga skoraj več ni, a še vedno je. Tako je bilo med njima.

In med nami gledalci tudi tema, dotik hudiča na ramenih in šelestenje greha, tam po kotih. Globoko v nas.

Nato pomaranča, s katero ga je ona dražila in mučila in iz katere je nalašč iztisnila sok na tla, ko je bil on žejen. Pa vseeno ji je na koncu on spet zakotalil drugo pomarančo čez celo dolžino dvorane, ki ju je ločila.

Je bila potem vsega kriva ona? Ne, ampak greh, ki je bil med njima. A še bolj v vsakem od njiju in v vsakem od nas. Kateri greh? Katera krivda? Ali tisti greh, ko je on bil on in ona ona, ali pa tisti greh, ko sta preprosto bila onadva skupaj in vse, kar

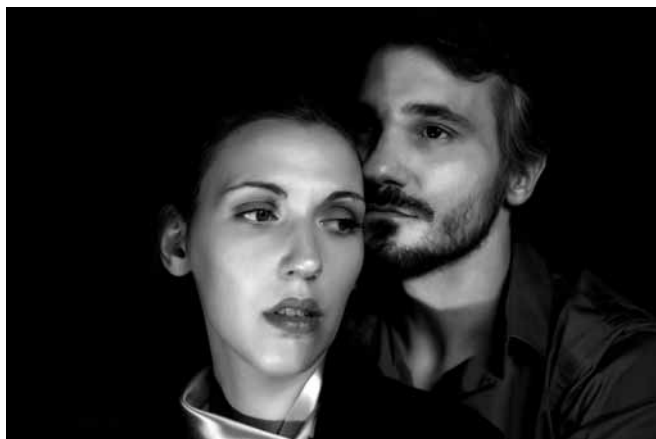


foto: Sebastian Cavazza

je bilo med njima? Vse to, in do konca se tega nista rešila, se spremenila.

Le da sta se na začetku borila bolj drug z drugim, na koncu pa sama s seboj. Nihče ne bo zmagal.

Hej, reče Zarja, v bistvu mi je zdaj to besedilo Daneta Zajca postalo všeč, tako je močno, prej pa se mi je na trenutke zdelo patetično. Tako se zgodi ob čaju po predstavi.

Suhi šelest greha v vonju molitev v režiji Barbare Pie Jenič smo v MGL za vas gledali – in konec koncev uživali –

Tamara, Zarja in Bojan

1981

Dne 11. 1. 2015 sem si v gledališču Glej ogledal predstavo z naslovom 1981, prirejeno po delu Simone Semenič in v režiji Nine Rajić Kranjac, ki so jo odigrali študentje in študentke Akademije za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani. Predstava je bila razprodana in verjamem, da so gledalci in gledalke tako kot jaz v njej uživali. Bilo je odlično odigrano in tudi mene je pritegnila nostalgija pa starih časih. Vuš, švam. Vuš, švam.

Predstava se začne z mlako krvi.

Osemdeseta. 29. november. Pionirji. Pionirske zaprisege. Vojaki. Tovarne. Polne izložbe. Velika država. Ajdovščina. Burja. V predstavi nastopajo trije glavni liki oziroma nekaj več, ki to mogoče tudi niso. Nekdo, ki bo postal pionir. Nekdo, ki je že postal pionir. Nekdo, ki rešuje življenje. Nekdo, ki dela v tovarni. Nekdo, ki prodaja steklo. Nekdo, ki premaguje teto puberteto. Nekdo, ki se pogumno upira burji. Nekdo, ki se iz služenja vojaškega roka vrača na dopust. Nekdo, ki je noseč in polaga upe v prihodnje dni. In ta nekdo se bori za vrednote! In ta nekdo se bori za vrline! In ta nekdo se bori za tovarništvo! Dostojanstvo! Zvestobo! Spoštovanje! Delo! Domovino! Narod! Svobodo! Mir!

Potem pa se zavrti.

Vuš, švam. Vuš, švam.

Listje na drevesih ozeleni. Sonce začne pripekati in bel princ, parkiran pred SDK (služba družbenega knjigovodstva), izgine. Prav tako mlaka posušene krvi. Mimo pripelje svetleča vesoljska ladja, ki je sicer avto, ampak ne izgleda tako. Smo v letu 2013. Kje so dinarji in pare? Kje so Lačni Franzi, Blondie,



Vir internet

Abba, AC/DC, Haustorji? Kaj je 2013? Za kaj se borimo v 2013? K čemu stremimo? Kaj gradimo? V kaj verjamemo? Kaj cenimo? Kaj delimo? Kateri svet je boljši? Tisti, ki ga živimo, smo ga že preživeli, ali ta, ki prihaja? Kje so tovarne? Nono gre obirat jagode v Italijo. Bolje to, kot nič.

Vuš, švam. Vuš, švam.

Predstava se seli iz današnjega časa v ne tako daljno preteklost in nazaj. Ki je življenje glavnih junakov, ki to mogoče niso.

Vsekakor je vredna ogleda in upam, da jo še kdaj ponovijo.

Svetujem vam, da si jo ogledate.

Vuš, švam. Vuš, švam.

Ne vračam se nikamor, sem namreč vsidran v sedanjosti.

Andrej Pugelj



Izza rešetk:

Zuzanna G. Kraskova

NASILJE V DRUŽINI

foto: osebni arhiv

Družina je skupnost, ki svojim članom nudi zavetje, zadosti osnovnim potrebam in zagotavlja varnost. Vendar je tudi okolje, kjer se zgodi največ nasilnih, kaznivih dejanj. Slovenski kazenski zakonik v 21. poglavju ureja kazniva dejanja zoper zakonsko zvezo, družino in otroke. Poglavje zajema osem členov, ki govorijo o:

- spremembi rodbinskega stanja,
- dvojni zakonski zvezi,
- odvzemu mladoletne osebe,
- nasilju v družini,
- zanemarjanju otroka in surovem ravnanju,
- kršitvi družinskih obveznosti,
- neplačevanju preživnine,
- ter krvoskrunstvu.

S spremembo kazenskega zakonika leta 2008 je bilo v 191. členu nasilje v družini opredeljeno kot samostojno kaznivo dejanje. Družina, kot osnovna celica vsake družbe, je podvržena mnogim dejavnikom. Razvoj družbe je na tradicionalni družini pustil velik pečat. Iz strogo patriarhalne družine, kjer je bil oče glava družine, se je »razvila« enakopravna družina. Nasilje v družini je zelo kompleksen in velikokrat tudi neraziskan pojav. Z nasiljem kaže ena oseba nad drugo premoč in nadzor. Raziskave so pokazale, da je največ žrtev med ženskami in otroki, kot najranljivejšima skupinama. Veliko nacionalnih programov pa danes nudi varstvo tudi moškim žrtvam nasilja

ter žrtvam starejšim in osebam, ki so duševno motene. Toda še zdaleč je največ nasilja moških nad ženskami. Danes je sprejetih veliko zakonodaj s področja nasilja, Slovenija je ratificirala mednarodne konvencije, ki govorijo o preprečevanju nasilja v družini, predvsem nad ženskami in otroki. Glede tega potekajo izobraževanja tako strokovnega osebja kot medijev, državnih ustanov, nevladnih organizacij. Toda kljub temu je veliko dejavnikov, ki še vedno onemogočajo in preprečujejo učinkovito reševanje nasilja. Gre za družbeni problem, ki ga je treba reševati, država je dolžna svojim državljanom zagotoviti varnost in temeljne človekove pravice. Še vedno se največjo vlogo pripisuje policiji, ki pa je pri svojem delu velikokrat neuspešna, saj nasilje v družini zahteva celovit pristop. Ta vključuje tudi pomoč žrtvam in nasilnežu samemu, finančno pomoč in svetovanje. Vse to lahko nudijo le strokovno izobraženi ljudje. Kljub vsem naporom, ki jih vložijo tako policija, centri za socialno delo kot tudi nevladne organizacije, smo danes še vedno priča različnim zgodbam o nasilju, ko ima mož ženo praktično v ujetništvu ali pa starša, ki zapirata svoje otroke v omare, klet ipd. Še vedno velja, da je največ nasilja v družbi, ki nasilje tretira kot družbeno sprejemljivo vedenje. Nasilje v družini najbolj prizadene otroke, saj usodno vpliva na njegovo primarno socializacijo, na njegov razvoj in vedenje. To postane največkrat sovražno. Sovraštvo pa vemo, kaj je: tisti, ki sovraži, spiye strup, čaka pa, da umre osovraženi ...

024
KRALJI
ULICE

PREVZGOJA

Lep sončen sobotni dan. Pomlad se prebuja, kar je iz dneva v dan bolj očitno. Soba. V sobi WC z umivalnikom, ki premore le ledeno mrzlo vodo, pokvarjeno školjko in od nešteti pometanj utrujeno metlo. To je moja soba, kjer v ta pokvarjen WC mečem 22 ur mojega življenja dnevno. Ničesar ni. Otopeli obrazi, prestrašeni golobi in par CD-jev z glasbo, ki mi krajšajo čas. Ničesar ni. Nobenega izobraževanja, nobenega dela, le nekoristno razmetavanje časa. Uničevanje življenja posameznikov. Zapor znotraj zapora. Sem v izolaciji, ločen od ostalih obsojencev, kar po eni strani, če znaš sam s seboj preživeti čas, niti ni tako slabo. Ampak teh nešteto ur, prebitih v zaporu znotraj zapora, res ni preprostih. Marsikdo poreče, da tudi življenje ni preprosto. Vem. Sem samorastnik. Ker nisem imel ravno popolne družine, sem stremel k temu, da bo družina, ki jo bom sam ustvaril, gnezdece ljubezni. Vendar življenje ni vedno povezano s sanjami in cilji. Zadel sem ob oviro, zavil s poti, ki sem si jo tako jasno zarisal v glavi. Skozi slušalke se v moje telo steka besedilo, glasba, ki me dvigne, poruši, razstavi in sestavi ..., kot bi se počasi izgubljal, kot da bi kakor poleti vrabec z okenske police, ko zmanjka drobtin, vsak dan mimo teh rešetk švignil del, res drobčen del mene. Smeh v meni počasi zamira, in z njim vse, kar je tekom let sestavilo moj notranji jaz. Zunaj še vedno sije sonce, slišim oddaljen smeh. Ki me vsaj za trenutek ponese nekam ven, nekam, kamor koli, ni važno kam, le da čim dlje od tu. Bil je le trenutek, tisočinka nekega trenutka, ko sem spet zaživel. Potreboval bi na stotine takih trenutkov, da bi uspeli zlomiti malodušje, da bi pregnali

apatijo, ki že lep čas lomi in drobi moje misli. S kotičkom očesa na televiziji opazim napis: si to, kar daš! Stavek iz mene po dolgem času potegne ščepec ironije in drobce sarkazma. Smo res to, kar dajemo? Jemati je lahko, še lažje si je lagati o svojih lastnostih. Ko si visoko, zlahka na vse gledaš zviška, ko imaš pod sabo množico, ki ti je (po volji množice ali ne) podrejena. Takrat se zlahka počutiš in postaviš v vlogo ideala. Občutek superiornosti je ekvivalent zasvojenosti s heroinom. Vedno hočeš več. Ampak kdaj se res vidimo takšne, kot smo? Smo vedno le pošteni ali ne, smo vedno le dobri ali slabi, res vedno sprejemamo ljudi takšne, kot so? Tem vprašanjem ni konca, ampak sonce počasi zahaja in smeh, pogovor v daljavi zamira. Želim ujeti še zadnji nasmeh sonca, še zadnji odmev pogovorov, moram vsaj poskusiti ujeti tisti drobce, ki me za trenutek oživi. In ko bom stal za zamreženim oknom, bom z zaprtimi očmi že stotič poskušal pokukati preko zidov, ki me obdajajo. Želim videti preko zidov, ki me obdajajo. Želim videti preko zidov, ki so zrastle v meni ob podpori staršev in okolja. Za mano je že več kot 1.000 dni in vsaj še 600 jih bom moral pokloniti ljubi rodni grudi, da bom poplačal dolg. Tako so odločili drugi, na meni pa je, ali bom uspel. Upam, da bom. In vsaj potrudil se bom sprejemati ljudi takšne, kot so. Še vedno bom raje dajal, kot jemal. Kako pa me bo to opredelilo, bo kot vedno, pokazal čas.

David O.



»Eho« iz totega konca:

Boštjan Cvetič

2. BREZDOMSKI KONGRES

foto: osebni arhiv

V mesecu marcu, natančneje v četrtek, 12. 3. 2015, bo v Piranul v organizaciji slovenske mreže organizacij za delo z brezdomnimi osebami društva »BREZDOMNI – DO KLJUČA« ter pod častnim pokroviteljstvom VARUHINJE človekovih pravic poteka 2. BREZDOMSKI KONGRES.

Gre za eno izmed rednih dejavnosti, ki smo si jo v okviru naše mreže in ustanovljenega društva tudi letos zadali kot prednostno nalogo, ter enega izmed tovrstnih vrhuncev, seveda ob aktivnostih, vezanih na BREZDOMIADO, ki se bo kot vsako leto odigrala v mesecu maju v Šalovcih, ter SVETOVNEGA DNEVA BREZDOMSTVA in izhajajočih dejavnosti, ki bodo potekale širom po Sloveniji v mesecu oktobru.

Letošnja tema kongresa je BREZDOMSTVO – »REALNOST NAŠEGA DRUŽBENEGA VSAKDANA«, gledano skozi vidik izzivov ter na to vezanih alternativ in predvsem rešitev, saj žal kljub vsem naporom brezdomstvo kot družbena kategorija še vedno ni našlo prostora v slovenskem okolju, ki ji glede na progresivno statistično sliko ter porajajoče se stiske in ob upoštevanju dinamično naravnanih pojavnih oblik tudi pritiče.

Spoštovani bralci, vljudno vabljeni v Piran.

2. BREZDOMSKI KONGRES

Piran, četrtek, 12. 3. 2015

NASLOV:

BREZDOMSTVO – REALNOST NAŠEGA DRUŽBENEGA VSAKDANA, IZZIVI in REŠITVE

DNEVNI RED:

ČAS IZVEDBE	VSEBINA KONGRESA	IZVAJALCI
9.00 - 9.30	Registracija – sprejem udeležencev	
9.30 - 10.00	Otvoritev kongresa	BOŠTJAN CVETIČ (Društvo Brezdomni – Do ključa)
	Častna pokroviteljica	VLASTA NUSSDORFER (varuhinja človekovih pravic)
10.00 - 11.00	Brezdomstvo – včeraj, danes, jutri ...	BOŠTJAN CVETIČ (Nadškofijska Karitas Maribor)
11.00 - 11.30	Odmor in mreženje	
11.30 - 12.30	Novodobno brezdomstvo, pojavne oblike, izzivi ter rešitve	SIMONA STEGNE (Društvo prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote)
12.30 - 13.30	Kosilo	
13.30 - 14.30	Socialno vključevanje (aktivacija) izključenih – brezdomnih oseb na kulturnem in športnem področju	BOJAN KULJANAC (Društvo Kralji ulice) DOMEN RAKOVEC (Društvo Prosoc)
14.30 - 15.30	Socialno vključevanje brezdomnih oseb – zaposlitvena/delovna okupacija	POLONCA FELICIJAN (Društvo Mozaik)
15.30 - 16.30	Zaključki kongresa	
	Podelitev 1. Brezdomskega čevlja	

025
KRALJI
ULICE

LJUDSKA KUHNA - KOLAČEK V SKODELICI

Sestavine (za model prostornine 750 ml):

- 5 žlic moke
- 3 žlice sladkorja v prahu
- 2 žlici masla
- 1 jajce
- 1 vrečka vaniljevega sladkorja
- 3 žlice kakava
- 2 žlici sladke smetane
- ½ žličke pecilnega praška
- 3 koščki temne ali bele čokolade
- ½ dl mleka

Priprava:

Vse sestavine (razen koščkov čokolade) damo v večjo keramično skodelico in jih kar v skodelici zmešamo z mešalnikom. V maso potisnemo koščke čokolade in skodelico postavimo v mikrovalovno pečico (800 W), kjer pogrevamo minuto in pol do dve minuti, dokler masa ne vzhaja. Vzamemo ven in posujemo s sladkorjem v prahu ali prelijemo s sladko smetano. Okusen poobedeček je tako narejen v petih minutah. Dober tek!



foto: Tina Koren

Tina Koren

PODPIRAM!

Kupka Nika, dijakinja, je o Ibrahimu in časopisu povedala:

»Časopis Kralji ulice kupim vsak mesec in ga tudi preberem. Vsebina časopisa mi je všeč, saj odraža dejansko stanje ulice. Večinoma dam prodajalcem več kot en evro, saj imam občutek, da s tem dejanjem pomagam ljudem, ki se sicer nahajajo na robu preživetja.«

Prodajalec Ibrahim je o sebi povedal:

»Moja delovna doba, ki se tiče prodaje časopisa Kralji ulice, je v tem trenutku približno tri leta. V tem obdobju sem spoznal in si pridobil veliko rednih in prijaznih kupcev, ki mi s svojim skromnim prispevkom pomagajo pri preživetju.«

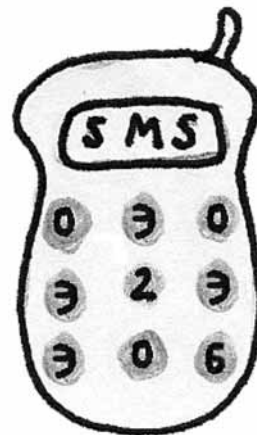
Pripravila Klavdija Krapež



foto: Klavdija Krapež

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!



07. 01.>> Živjo, pred nekaj dnevi sem prvič kupil Kralje ulice. Pred tem sem se velikokrat spraševal, kaj je notri. Poznal sem namen, ne pa vsebine. KU se kupil od resnično prijaznega prodajalca (št. 143, ne vem imena (Robert Vangoš – op. uredništva), ki ga velikokrat vidim. Opogumil sem se in tega sem res vesel. Pohvaliti moram zares raznoliko in zanimivo vsebino. Naj tudi v letu 2015 kraljuje na ulicah :-). Florijan

14. 01.>> Lep pozdrav. Pohvalil bi vaš časopis in prizadevnost ustvarjalcev. Pohvalil bi tudi vse prodajalce časopisa, še posebej prodajalca 346 (Boštjan Jančič – op. uredništva). Je zelo prijazen prodajalec in se vedno zahvali za nakup ter se pristrčno nasmeji. Damjan, frančiškan

21. 01.>> Že pred novim letom sem se s svojima otrokoma prvič odpravila v Ljubljano z vlakom. In ker smo šli malo čez center, smo se tako ustavili tudi na Prešernovem trgu. Čeprav sem samohranilka, sem želela kupiti Kralja, saj človek, ko sam nima, najbolj razume sočloveka v stiski. Šli smo do prodajalca št. 89 (Dare Majtan – op. uredništva), ki mi je revijo podaril in ni želel plačila, sta mu pa otroka dala vsaj dva bombona. Prijazno ju je vzel in se zahvalil. Še enkrat hvala prodajalcu 89. M. S.

24. 01.>> Prodajalec 83 (Danilo Šorli - op. uredništva) mi je tako lepo zaželel »dobro jutro« na ljubljanski železniški postaji in sem se spomnila, da pravzaprav še nikoli nisem zares brala Kraljev ulice, le slišala zanje. Še pred Mariborom sem z veseljem prebrala vse do zadnjega. Koliko volje do življenja! Koliko samospoštovanja! Hvala. Tudi za jutranji pozdrav. Suzana

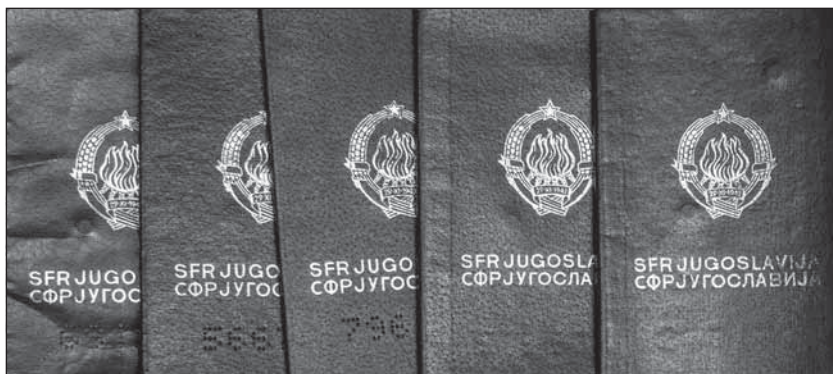
26. 01.>> Pozdravljam osebo št. 59 (Armin Šabič – op. uredništva), ki prodaja v Hofru v Grosuplju, ki je krasna in prijazna oseba, Lucija

31. 01.>> Zdravo. Pišem vam prvič, zato vas vse pristrčno pozdravljam. Ker mi je vaše glasilo všeč, ga kupim v Ljubljani. Gospod 193 (Miloš Dimitrijevič – op. uredništva) mi ga je lepo ponudil, je super, ljubezniv in hvala Vam in njemu. Lep pozdrav, Joži

03. 02.>> Zelo prijazen, spoštljiv in dober srčen je tale gospod 348 (Adem Avdijaj – op. uredništva), ki nam je danes prodal časopis v Salari pri Mercatorju! Tri študentke :-)

05. 02.>> Rada bi se zahvalila Arminu, št. 59 (Šabiču – op. uredništva), ki prodaja na Parmovi, Marija Žagar

MILOŠEV FOTOGRAFSKI KOTIČEK - MOTIVI SFRJ



Rdeči potni list - Bolšji trg na tržnici Kalenić. Na stojnici poleg razglednic, starih fotografij, plošč in ogradij koles prodajajo tudi potne liste bivše SFRJ. 50 dinarjev za kos (1 EUR = 120,00 dinarjev). (Beograd, 2014)



Partizan - Tržnica Buvlja (Novi Beograd) ponuja čisto vse – od igle do lokomotive. Na tleh sem ob plašču maršala – verjetno iz depoja kakšnega gledališča – naletel na plakat partizana. Cena 100,00 dinara (1 EUR = 120,00 dinarjev).



Restavracija Bled (Beograd, 2014)



Dom sindikatov Jugoslavije - Sindikat kot tak v Srbiji ne obstaja. Obstajajo sicer organizacije in združenja, ki nosijo ime določenega sindikata, ampak sindikata v pravem pomenu besede – ni. Stavba Doma sindikatov v samem centru Beograda stoji kot spomenik. (Beograd, 2014)



Tri srca - Neonska reklama slovenskega podjetja Radenska stoji in sveti na vrhu stavbe v občini Novi Beograd. (Beograd, 2014)



Vedno z vami - Zapuščena zgradba Beobanke na Zelenem vencu v samem centru mesta. Banka je zaprta od leta 2002. (Beograd, 2014)

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Marko Modic: Peti element,
pregledna fotografska razstava
KJE: Galerija Jakopič, Slovenska 9
KDAJ: 24. 2. - 26. 4.

KAJ: Simona Šuc, Krajine lastnega ritma
KJE: Bežigradska galerija 1, Dunajska 31
KDAJ: 18. 2. - 18. 3.
Torek-petek: 10.00 - 18.00
sobota: 10.00 - 14.00

KAJ: OM produkcija - 40 let (filmi, video,
fotografije, objekti)
KJE: Bežigradska galerija 2, Vodovodna 3
KDAJ: 11. 3. - 11. 4.
Torek-petek: 10.00 - 18.00
sobota: 10.00 - 14.00

KAJ: Predavanje Zanimivosti o znanilcih
pomladi - Matjaž Mastnak
KJE: Knjižnica Zadvor, Cesta II. grupe
odredov 43, Ljubljana - Dobrunje
KDAJ: 4. 3. ob 18.00

KAJ: Predstavitel Rusija v slikah - Ruski
ekspres
KJE: Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1,
dvorana
KDAJ: 4. 3. ob 18.00

KAJ: Izobraževalna delavnica Spoznajmo
ptice okoli nas - Barbara Vidmar
KJE: Knjižnica Prežihov Voranc,
Tržaška 47 a
KDAJ: 6. in 20. 3. od 16.30 - 18.00

KAJ: Potopisno predavanje Ekvador in
Galapagos - Franci Horvat
KJE: Knjižnica Brezovica, Podpeška
cesta 2, Brezovica
KDAJ: 17. 3. ob 19.00

KAJ: Bojan Gorenec, pregledna razstava:
Kako slike prihajajo (1979-2014)
KJE: Mestna galerija Ljubljana, Mestni
trg 5, Ljubljana
KDAJ: do 5. 4. 2015

KAJ: Meta Grgurevič, samostojna
razstava

KJE: Kulturni center Tobačna 001,
Tobačna ulica 1, Ljubljana
KDAJ: do 27. 3. 2015

KAJ: 2. izobraževalna delavnica/okrogla
miza o zaporih - organizira društvo
Ekvator

KJE: Pedagoška fakulteta, Kardeljeva
ploščad 16

KDAJ: 18. 3. ob 18.00

Potrebna je predhodna prijava na e-mail:
drustvo.ekvator@gmail ali na tel:
040 12 00 15

KAJ: Arheologija od blizu, izkušnje
muzejskega arheologa Martina Horvata
s terenov v Ljubljani od leta 1988 do
danes, cikel predavanj

KJE: Mestni muzej Ljubljana, Gosposka
ulica 15, Ljubljana

KDAJ: 17. 3., ob 18.00

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Materina roka - dr. Dušan Rutar

KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 3. 3. ob 18.00

KAJ: Pogovor z avtorico - Ljubica
Kastaneto: Reciklirajmo hrano - Sonja
Pirman

KJE: Knjižnica Škofljica, Ob pošti 29,
Škofljica
KDAJ: 25. 3. ob 19.30

Razno

KAJ: Zvok besede, slika zvoka - Lado
Jakša

KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 23. 3. ob 18.00

KAJ: Literarni impro dogodek Spontana
poezija: Ciril Zlobec (Tomaž Lapajne, Vid
Sodnik)

KJE: Knjižnica Otona Župančiča,
Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 25. 3. ob 18.00



Vladimir Mandić

Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

OGLASNA DESKA

Najposije pomladno sonce, prežene zimo in vas popelje v Posredovalnico rabljenih predmetov Stara roba, nova raba, ki ponuja zanimivo, pisano in poceni rabljeno robo. Z veseljem vzamemo tudi donacije stvari, ki jih ne potrebujete več. Najde se nas na Poljanski cesti 14.

Ce bi mi kdo lahko podaril (uporabno) violino, bi jo hvaležno sprejel. Rajko, tel.: 031 443 408.

Upokojeni kralj (ulice) O'Tone Prvi izdelujem vse sorte. Najnovejša ljubezen je izdelava modelov avionov, če in ko kakšnega dobim, saj gre vsa pokojnina za bivanje v domu starejših. Če ima kdo kaj viška, bom vesel vsakega modela. Kontakt (GSM): 031 727 500.

Izvajamo selitve, praznenje stanovanj, podstrešij, kleti ipd. Nudimo tudi pomoč na domu. Tel.: 070 488 779, Klavdija

Iščem honorarno delo, nudim pomoč v kuhinji, proizvodnji ali kot čistilka, pa tudi pomoč starejšim, vse po dogovoru. Pokličite na tel. št.: 064 162 342, Marija.

Udeleženci glasbene delavnice in delavnice izdelovanja instrumentov iz recikliranih materialov so pod vodstvom mentorja Iztoka Korena izdali CD z naslovom Ulične žvrgoljivosti. Naročila zanj sprejemamo preko e-pošte: urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org. CD pa je možno kupiti tudi pri naših prodajalcih. Cena znaša 2 €.



Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno ulico. Vsi dobrodošli!

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!



029
KRALJI
ULICE

POPOLNOMA SVEŽE NAPACANA NOVA GRAFITARSKA IN STREET ART RUBRIKA »Z GLAVO V ZID«

Grafitarji malo drugače

Slike, portreti, video, film, glasba, fotografije, arhitektura in še bi lahko našteval različne vrste umetnosti. Na vprašanje, kaj je umetnost, vsak odgovori na svoj način, skozi sebi lastno razumevanje tega pojma. Seveda tisti, ki ustvarjajo slaba dela, še niso umetniki, pa čeprav za svojim delom stojijo z vsem svojim znanjem in kalupi, ki so se jim podredili. Gledano s tega vidika tudi grafitarstvo samo po sebi še ni umetnost. Grafitarji na zid nanašajo več plasti različnih barv in s tem neposredno komunicirajo z okoljem. Pa vendar vsa živa bitja na neki točki okolju pošiljamo sporočila, če se tega zavedamo ali ne. Če se denimo praskam po nosu, s tem okolici sporočam, da sem prehlajen ali da sem nevzgojen in celo nekulturn. To, da smo ljudje brez komunikacije izgubljeni, je utvara, ker nekomunikirati preprosto ne znamo. Ko sem se pogovarjal z nekim znancem, je priznal, da zanj grafitarji niso umetniki. Očitno umetnike razume zgolj kot tiste, ki imajo akademsko izobrazbo in so s pomočjo pridobljene izobrazbe usmerjeni v priučene in »pravilne« kalupe »pravilnih« umetniških del. Sam sem mnenja, da prav in narobe ne

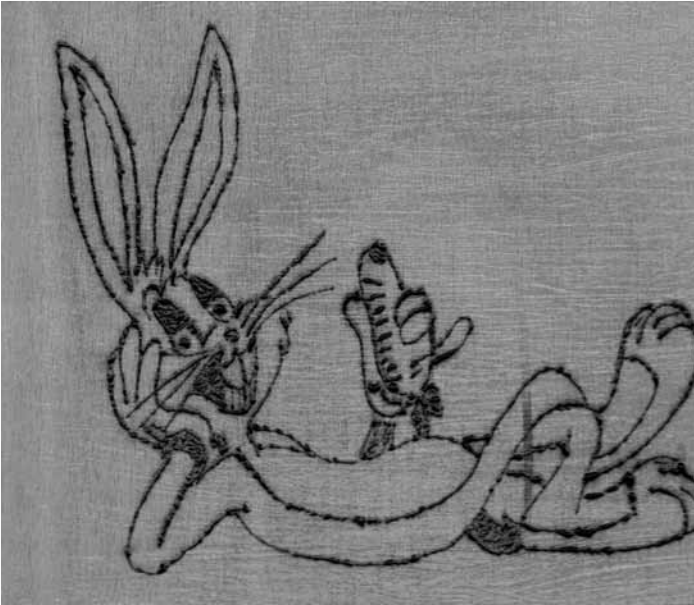


foto: Žigažaga

obstaja, in je to še večja utvara, sploh v umetniških delih. Da je umetnost lahko samo akademska je zame neumnost. Po mojem umetnost ni tista, za katero si plačan in od nje živiš, temveč tista, ki ti da, bogati in izpopolnjuje tvoj notranji svet in na neki točki zadovolji tvojo potrebo po komunikaciji z drugimi, ne glede na to, za kakšno vrsto umetnosti gre. Grafitarji so nedvomno del ljubljanske umetniške kulture. Grafit ni večen, vsele ga kdo prekrije. Vendar bi bile brez

grafitov ulice sive in prazne. Grafitarstvo je verjetno edina umetnost, ki je oblast kot take ne priznava, temveč jo zatira in ji piše kazni, s katerimi krpa proračunski primanjkljaj. Primanjkljaj kljub temu še kar ostaja. Vsaka palica ima dva konca in tisti, ki skušajo zatreti nekaj tako lepega, tiste bo udarilo. Pssssssssssssssssssssssss.

Žigažaga

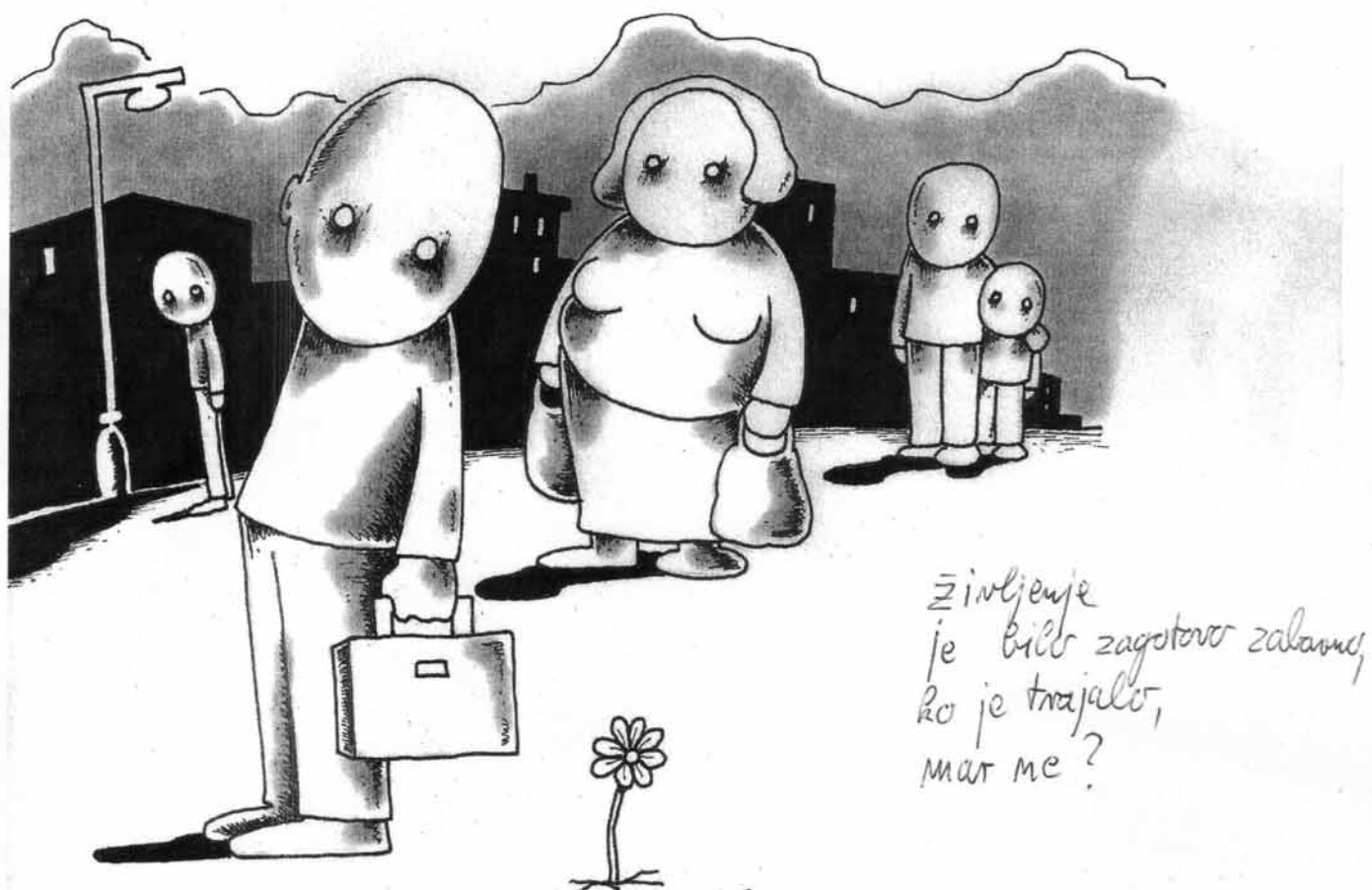
							AFRIŠKA, KROMPIRJU PODOBNA RASTLINA, KI USPEVA NA VLAŽNIH TLEH	CIRKUŠKI TELO- VADEC	PRIPRAVA, KI MERI PORABO NPR. VODE	SLOVENSKI KUHARSKI MOJSTER (IZ: SARAČ)	POZDRAV STARIH RIMLJA- NOV	IZVIRNI KRAK REKE MENAM NA TAJSKEM
							PREBIVA- LEC MANUŠEGA NASELJA					
							SISTEM OSMIH TONOV					
							VADITELJ ŽIVALI					
							ZVEZDA, KI NENADOMA ZAŽARI IN UGASNE				DELAVEC V LIVARNI	IME SMUČARJA EDALI- NIJA
							ŠVIČARSKI SLIKAR IN GRAFIK (IZ: LIBERA)					
							BACEK, OVČKA RDEČKASTA KOVINA				RIMSKA ŠTIRICA VRSTA ENERGIJE	
ANTIČNI VERSKI REFORMATOR	HRVAŠKI PEVEC BELAN	DELI CEVI PRI KMEČKEM VODNJAKU	KDOR DELUJE PODTALNO	GOSTIJA, POJEDINA	VRSTA JEDI, ŽOLCA, HLADETINA	TOLKAČ PRIPRAVA ZA STRGA- NJE				ADAM IN ... ZNAMKA JAPONSKIH AVTOV		
VETER V EKVATORI- ALNEM PODROČJU									DEL ROKE			
PREDSTAV- NICA REALIZMA									CELJSKA TOVARNA			
IZVAJA- LEC SKLADBE									TENIŠKI KLUB PRIPADNIK LATINOV		IZDELEK IZ CVETJA V OBLIKI KROGA	SLOVENSKI PESNIK (JOŽE)
TUJE M. IME (V IMENU GJORGJE)				UMETNOST V TEATRU								
SESTAVIL JOŽE PETELIN	NAŠA TISKOVNA AGENCIJA	DOMAČA ŽIVAL GORA V JULIJCIH		VOJAŠKO POKRIVALO			DOLGA REKA V ŠVICI, TUDI AARE	TUJE M. IME (ZLATKO) PLESNI RITEM				
VEČJA KAMNITA GMOTA					IMETJE, SVOJINA, POSEST							
RIBIŠKA KLJUKICA					JUŽNO DREVO IN NJEVOV SADEŽ					PALICA PRI BILJARDU		
NAŠA IGRALKA KUMER					OTOK OB ZAHODNI OBALI IRSKE					SIMBOL ZA AKTINIJ		NARISAL J. P.

Sestavil Jože Petelin

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana - in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, Tlakovanke (zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadglasov), stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« - izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja ter zgoščenko Ulične žvrgoljivosti Kraljev ulice.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Tanja Završki iz Maribora, Blaž Kavčič iz Ljubljane, Lenart Molk z Vrhnike, Franc Zupan iz Radovljice, Alenka Mrevlje iz Kopra in Martina Gangl iz Miklavža.



A black and white photograph of a man and a woman smiling and looking towards the camera. The man is in the foreground, slightly to the left, wearing a dark, textured sweater. The woman is behind him, slightly to the right, with long blonde hair. They are outdoors, with a blurred background of trees and foliage.

SENAD IN LEA

Tudi za naju bo enkrat
posijalo sonce.